

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 12 juni 2012

om statligt stöd nr SA.21918 (C 17/07) (f.d. NN 17/07) som Frankrike har genomfört Reglerade eltariffer i Frankrike

[delgivet med nr C(2012) 2559]

(Endast den franska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2012/C 398/05)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionsätt, särskilt artikel 108.2 första stycket ⁽¹⁾,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽²⁾ och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 13 juni 2007 underrättade kommissionen Frankrike om sitt beslut att inleda det formella granskningsförfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget av "reglerade eltariffer" (nedan kallade *standardtariffer* och "reglerade, marknadsanpassade övergångstariffer" (nedan kallade *återkomsttariffer*), när det gäller tillämpningen av den gula och den gröna tariffen i dessa båda tariffer på icke-hushållskunder som inte är småföretag efter den 1 juli 2004. Regler och tariffer som gäller för hushållskunder och småföretag ("blåa" tariffer) omfattas inte av detta förfarande.
- (2) Kommissionens beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽³⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödåtgärden i fråga.
- (3) Kommissionen har mottagit synpunkter från berörda parter. Den har översänt dessa synpunkter till Frankrike som getts tillfälle att bemöta dem. Dess kommentarer mottogs i en skrivelse av den 31 januari 2008.

⁽¹⁾ Med verkan från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget ersatts av artikel 107 respektive 108 i EUF-fördraget. Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat. I detta beslut bör hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget i förekommande fall förstås som hänvisningar till artikel 87 respektive 88 i EG-fördraget. Genom EUF-fördraget infördes också vissa ändringar i terminologin, t.ex. ersattes "gemenskapen" med "unionen" och den "gemensamma marknaden" med den "inre marknaden" och "förstainstansrätten" med "tribunalen". I detta beslut används EUF-fördragets terminologi genomgående.

⁽²⁾ EUT C 164, 18.7.2007, s. 9 och EUT C 96, 25.4.2009, s. 18.

⁽³⁾ EUT C 164, 18.7.2007, s. 9.

(4) Inom ramen för kommissionens granskning av åtgärderna i fråga har kommissionen tagit del av artikel 166 i lag nr 2008-776 av den 4 augusti 2008 ⁽⁴⁾, som trädde i kraft den 6 augusti 2008. Denna åtgärd ändrade artikel 30-1 i den ändrade lagen nr 2004-803 av den 9 augusti 2004 ⁽⁵⁾, där systemet med återkomsttariffer infördes.

(5) Genom sin skrivelse av den 10 mars 2009 underrättade kommissionen Frankrike om sitt beslut att utvidga det formella granskningsförfarandet ⁽⁶⁾ till systemet med återkomsttariffer som det fastställs genom artikel 166 i lag nr 2008-776. Kommissionen ansåg att systemet med återkomsttariffer i fråga om de gröna och gula tarifferna som det fastställs genom artikel 166 i lag nr 2008-776 utgjorde ännu ett statligt stöd som gynnar slutkonsumenter som inte är hushållskonsumenter eller småföretag, vilket också var fallet före ändringen.

(6) Frankrike lämnade synpunkter på utvidgningen av förfarandet den 16 april 2009, och därefter kommentarer om tredje parter synpunkter den 21 oktober 2009.

(7) Den 15 september 2009 informerades Frankrikes premiärminister de ansvariga kommissionsledamöterna för konkurrensfrågor och energi om vilka åtaganden som Frankrike var berett att göra i detta förfarande. De ansvariga kommissionsledamöterna svarade i en skrivelse samma dag.

(8) Den 12 januari 2012 informerades Frankrikes premiärminister de ansvariga kommissionsledamöterna för konkurrensfrågor och energi om vilka ytterligare åtaganden som Frankrike var berett att göra i detta förfarande. De ansvariga kommissionsledamöterna svarade i en skrivelse samma dag.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

(9) I detta avsnitt beskrivs den lagstiftning som gäller för de båda system med reglerade tariffer som detta förfarande handlar om, finansieringen av dem och utvecklingen av tarifferna jämfört med prispreferenser på marknaden. Utvecklingen beskrivs i sitt särskilda sammanhang, den franska elmarknaden, och de strukturella reformer som gjorts för att konkurrensutsätta den.

⁽⁴⁾ JORF nr 181, 5.8.2008, s. 12471.

⁽⁵⁾ JORF nr 185, 11.8.2004, s. 14256.

⁽⁶⁾ EUT C 96, 25.4.2009, s. 18.

(10) I detta beslut beskrivs de viktigaste aspekterna av de tariffåtgärder som detta förfarande handlar om. För detaljer och hänvisningar till den lagstiftning som ligger till grund för åtgärderna, se beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet och beslutet att utvidga förfarandet.

Lagstiftning som gäller för reglerade eltariffer i Frankrike och om kundernas berättigande

(11) Elsektorn i Frankrike styrs av lag nr 2000-108 av den 10 februari 2000 om modernisering och utveckling av det allmänna elnätet ⁽¹⁾.

(12) I Frankrike kan slutkonsumenterna huvudsakligen köpa elektricitet på två sätt: den "fria marknaden" och den "reglerade marknaden".

(13) Fram till den 1 juli 2007 fanns det två sorters slutkonsumenter: "berättigade" kunder och "icke berättigade" kunder. Berättigade kunder är de som har rätt att välja att sluta elhandelsavtal med en leverantör som de väljer till ett pris som fastställs fritt. I enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG ⁽²⁾, är alla icke-hushållskunder ⁽³⁾ berättigade från den 1 juli 2004 och alla hushållskunder från den 1 juli 2007.

(14) I Frankrike har varje berättigad kund rätt att utöva sin valfrihet eller inte, det vill säga sin rätt att sluta elhandelsavtal till ett pris som fastställs fritt med en leverantör som de väljer, oavsett om leverantören redan fanns på marknaden före avregleringen eller inte. Den fria marknaden gäller för berättigade kunder som har utnyttjat sin valfrihet. På den fria marknaden omfattar slutpriset för elförbrukningen en del för "leveransen" och en del för "nätet". "Leveransdelen" som går till leverantören är resultatet av en fri förhandling mellan kund och leverantör och motsvarar leverantörens kostnader för anskaffning och försäljning samt vinstmarginal. Nätdelen motsvarar kostnaderna för elöverföring och nätanvändning. Beloppet för nätdelen regleras av staten och utbetalas till nätoperatörerna för transport och distribution av elen.

⁽¹⁾ JORF nr 35, 11.2.2000, s. 2143. Lagen har ändrats flera gånger, senast genom lag nr 2007-290 av den 5 mars 2007 om införande av den allmängiltiga rätten till bostad och om olika åtgärder för att främja social sammanhållning (JORF nr 55, 6.3.2007, s. 4190).

⁽²⁾ EUT L 176, 15.7.2003, s. 37, nu ersatt av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG, (EUT L 211, 14.8.2009, s. 55).

⁽³⁾ I artikel 2.11 i direktiv 2003/54/EG definieras icke-hushållskunder som fysiska eller juridiska personer som köper el som inte är avsedd för egen hushållsförbrukning. Begreppet omfattar producenter och grossister.

(15) Den reglerade marknaden berör de berättigade kunder som har bestämt att inte utnyttja sin valfrihet. På den reglerade marknaden får slutkonsumenterna dra nytta av det "allmänna elnätet". Systemets funktionssätt och villkoren för tillträde till det allmänna elnätet styrs av lag nr 2000-108 om modernisering och utveckling av det allmänna elnätet, särskilt artiklarna 2, 4 och 22.

(16) På den reglerade marknaden köper slutkonsumenterna sin el av en leverantör som staten utser och till reglerade priser, nämligen de standardtariffer som nämns i skäl 1. Staten utser leverantörer som ansvarar för eldistributionen inom det allmänna elnätet i tilldelade geografiska områden. För ungefär 95 % av Frankrikes yta rör det sig om företaget *Electricité de France* (nedan kallat EDF). Övriga berörda leverantörer kallas i allmänhet "icke förstatligade återförsäljare" eller "lokala distributionsföretag". EDF äger sitt eget bolag för elproduktion. Lokala distributionsföretag däremot köper oftast el av EDF till reglerade priser som kallas "tariffer för elförsäljning till icke förstatligade återförsäljare".

Standardtariffer

(17) Enligt artikel 66 i lag nr 2005-781 av den 13 juli 2005 om program som fastställer riktlinjerna för energipolitiken ⁽⁴⁾ har varje berättigad kund rätt att köpa el till standardtariffer på alla befintliga förbrukningsställen som hittills inte varit berättigade, för denna kund eller någon annan.

(18) Enligt denna artikel får berättigade kunder samma rätt för sina nya förbrukningsställen, förutsatt att dessa var anslutna till elnäten för distribution eller transport före den 31 december 2007.

(19) Efter att slutdatumet 2007 flyttades fram, fick de förbrukningsställen som nyligen anslutits till elnätet rätt att köpa el till standardtariffer fram till den 1 juli 2010. Kravet att tillhandahålla el till standardtariffer till berättigade klienter åligger EDF och de lokala elleverantörerna, beroende på i vilket tilldelat geografiskt område som förbrukningsstället i fråga ligger.

(20) Artikel 66 i lag nr 2005-781 har senare ändrats. I dess lydelse till följd av de ändringar som infördes genom lag

⁽⁴⁾ JORF nr 163, 14.7.2005, s. 11570.

nr 2008-66 av den 21 januari 2008 om reglerade tariffer för el och naturgas⁽¹⁾, utökas rätten till elleverans till standardtariffer:

- a) till alla slutkonsumenter på ett förbrukningsställe där inte rätten har utnyttjats, varken av denna konsument eller någon annan,
- b) till varje slutkonsument i hushåll på ett förbrukningsställe som denne inte själv har utnyttjat sin rätt för, på villkor att denne ansöker om det före den 1 juli 2010,
- c) till varje slutkonsument i hushåll på ett förbrukningsställe som denne har utnyttjat sin rätt för under mer än sex månader, på villkor att denne ansöker om det före den 1 juli 2010,
- d) till varje slutkonsument som inte är hushåll och som förbrukar högst 36 kilovoltampere på ett förbrukningsställe som denne inte själv har utnyttjat sin rätt för, på villkor att denne ansöker om det före den 1 juli 2010.

- (21) I gällande lagstiftning fastställs att standardtarifferna definieras utifrån kategorier som bygger på leveransernas fördefinierade egenskaper, utifrån kostnaderna för leveranserna. Dessutom fattas besluten om standardtarifferna i samråd mellan de ministrar som ansvarar för ekonomi och energi, efter yttrande från elregleringskommittén (CRE) mot bakgrund av en analys av tekniska kostnader och operatörernas allmänna räkenskaper. Standardtariffernas utveckling fastslås varje år och ska spegla produktionskostnader för elen, investeringskostnader och kostnader för drift av produktionsanläggningarna och näten för transport och distribution samt bränslekostnader. Tariffsättningen av elen ska spegla produktions- och överföringskostnader av energin till brukarna.
- (22) Standardtarifferna är integrerade priser som omfattar elhandelskostnad samt alla kostnader för överföring och användning av elnätet. De är uppdelade i användarkategorier som kallas "avgiftsalternativ". Avgiftsalternativen styrs av parametrar som anslutningseffekt, användningstidens längd eller användarens avstängningsförmåga. Vissa kunder kan omfattas av flera avgiftsalternativ och måste alltså välja mellan dessa.
- (23) Avgiftsalternativen är indelade i de tre huvudkategorierna "blåa", "gula" och "gröna" tariffer. Mellan 2009 och 2011 tillämpades gula och gröna tariffer för omkring 300 000 respektive 100 000 förbrukningsställen.

- De blåa tarifferna tillämpas för förbrukningsställen där anslutningseffekten är högst 36 kilovoltampere. Dessa tariffer, som inte omfattas av detta förfarande, motsvarar i allmänhet hushållskunder och små förbrukningsställen för icke-hushållskunder.
- De gula tarifferna tillämpas för förbrukningsställen där anslutningseffekten är mellan 36 och 250 kilovoltampere. Dessa tariffer motsvarar i allmänhet medelstora förbrukningsställen för icke-hushållskunder.
- De gröna tarifferna tillämpas för förbrukningsställen där anslutningseffekten är över 250 kilovoltampere, och som är anslutna antingen till ett distributionsnät eller direkt till ett transportnät. Dessa tariffer motsvarar i allmänhet stora förbrukningsställen för icke-hushållskunder⁽²⁾.

Införandet av återkomsttariffer

- (24) Med artikel 15.V och artikel 16 i lag nr 2006-1537 av den 7 december 2006 om energisektorn⁽³⁾ ändrades detta förhållande genom införandet av systemet med återkomsttariffer⁽⁴⁾. Systemet möjliggör för slutkonsumenter som får sin el från den fria marknaden att åter kunna dra nytta av ett reglerat pris, på vissa villkor.
- (25) I den första versionen som gällde mellan 2004 och 2008 tillät systemet med återkomsttariffer att alla slutkonsumenter som fick sin el från den fria marknaden kunde begära av sin elleverantör att byta ut prisbestämmelsen i sitt avtal mot en "återkomsttariff" som fastställdes av staten, för en period av två år från datumet för begäran, övriga bestämmelser i elavtalet förblev oförändrade⁽⁵⁾. För att dra nytta av återkomsttariffen skulle slutkonsumenten ha lämnat in en skriftlig begäran till sin leverantör före den 1 juli 2007.
- (26) Enligt artikel 30-1 i lag nr 2004-803 skulle återkomsttariffen "gälla fullt ut för befintliga avtal från och med det datum som begäran gjordes" och att "den gäller även för avtal som ingås efter den skriftliga begäran som avses i första stycket under I, även om det ingås med en annan leverantör." Om elavtalet för en slutkonsument som begärt att dra nytta av återkomsttariffen skulle gå ut sig under de två år som följde på den första begäran, kunde

(2) Termerna "stora förbrukningsställen", "medelstora förbrukningsställen" och "små förbrukningsställen" motsvarar den traditionella indelningen som elregleringskommittén gör i sina publikationer.

(3) JORF nr 284, 8.12.2006, s. 18531

(4) Med dessa åtgärder infördes artiklarna 30-1 och 30-2 i lag nr 2004-803 av den 9 augusti 2004 om det allmänna el- och gasnätet och om el- och gasföretag, som inför och styr systemet med återkomsttariffer.

(5) Källa: "Note interprétative sur la mise en oeuvre du tarif réglementé transitoire d'ajustement du marché" (Studie om införandet av den reglerade, marknadsanpassade övergångstariffen), ministeriet för ekonomi, finans och industri, se följande adress: http://www.industrie.gouv.fr/energie/electric/note-interpretative-tarif_retour.pdf (sidan besökt den 9 februari 2009).

(1) JORF nr 18, 22.1.2008, s. 1122.

alltså konsumenten begära av vilken elleverantör som helst som accepterade att sluta avtal med denne att få el till återkomsttariffen till slutet av denna tvåårsperiod.

- 27) Enligt bestämmelserna som reglerade systemet med återkomsttariffer gällde följande:
- Alla slutkonsumenter som inte hade begärt att dra nytta av systemet med återkomsttariffer för ett förbrukningsställe före den 1 juli 2007 kunde inte dra nytta av systemet för detta ställe efter den 1 juli 2007.
 - Ingen slutkonsument kunde längre dra nytta av systemet med återkomsttariffer efter den 1 juli 2009.
- (28) Liksom standardtarifferna är återkomsttarifferna integrerade priser som omfattar elhandelskostnad samt alla kostnader för överföring och användning av elnätet. Återkomsttariffen fick inte vara mer än 25 % högre än standardtariffen för ett förbrukningsställe med samma egenskaper.
- (29) Nivåerna på återkomsttarifferna fastställdes genom ministeriell förordning (*arrêté ministériel*) i jämförelse med den standardtariff som gällde för en konsument med samma egenskaper och som inte hade utnyttjat sin rätt att byta leverantör. Därav följer att återkomsttarifferna följde utvecklingen av standardtarifferna. I förordningen av den 3 januari 2007 där nivån fastställdes på den reglerade, marknadsanpassade övergångstariffen⁽¹⁾ fastställs följande relativa värden:
- för den gula tariffen, 20 % mer än standardtariffen,
 - för den gröna tariffen, 23 % mer än standardtariffen.
- Mekanismer för kompensation och finansiering av återkomsttarifferna*
- (30) I enlighet med artikel 30-2 i lag nr 2004-803 kompenseras elleverantörer som försörjer vissa av sina kunder med el till återkomsttariffen efter begäran som dessa gjort, och som inte kan producera eller köpa den elmängd som krävs för att försörja dessa kunder till ett pris som ligger under "leveransdelen" av återkomsttariffen. Kompensationen täcker mellanskillnaden mellan å ena sidan den aktuella leverantörens produktionskostnader eller dennes inköpspris på elmarknaden, med hänsyn till ett tak som är specifikt för varje leverantör och som fastställs enligt regler i en ministeriell förordning, och å andra sidan intäkterna för de aktuella leveranserna.

Om aktuellt bedöms en leverantörs produktionskostnader i jämförelse med produktionskostnaden för "företag med anknytning" till denna leverantör i Frankrike. Vilka kostnader som kompenseras beräknas utifrån leverantörernas bokföring, som förs enligt elregleringskommitténs regler. Bokföringen granskas på deras bekostnad och elregleringskommittén kan låta den verifieras av en oberoende part som kommittén väljer.

- (31) De detaljerade bestämmelserna för kompensationssystemet fastställdes genom dekret nr 2007-689 av den 4 maj 2007 om kompensation för kostnader för den reglerade, marknadsanpassade övergångstariffen⁽²⁾. Det tak som anges i skäl 30 beräknas utifrån priserna på den franska elmarknaden för att, enligt de franska myndigheterna, undvika spekulation och missbruk. Taket ledde först till en beräkningsformel som fastställdes i en ministeriell förordning av den 4 maj 2007. I denna formel fastslogs taket som en kombination av medelpriset på den största franska elbörsen (Powernext) för bas-terminkontrakt eller terminkontrakt för toppplasttid på årsbasis, kvartalsbasis, månadsbasis och dagsbasis⁽³⁾. Den medgav endast en marginell anpassning av taket till särdrag hos de enskilda leverantörerna. Den ändrades i en ministeriell förordning av den 22 december 2008, där den förfinades för att det vid beräkningen av taket skulle tas hänsyn till olika produktionskostnader beroende på förbrukningsmönstret för de kunder som fick el till återkomsttariff.
- (32) Det framgår av det ändrade dekretet nr 2007-689 att om en leverantör, själv eller genom ett företag med anknytning, förfogar över produktionsmedel i Frankrike som täcker hela sina slutkonsumenters förbrukning och att leverantörens produktionskostnader är lägre än priset på den franska elmarknaden fastställs de kostnader som omfattas av kompensation utifrån dessa produktionskostnader och inte utifrån priserna på elmarknaden. Om dessa kostnader är lägre än "leveransdelen" av återkomsttarifferna får inte den aktuella leverantören någon kompensation. Så är fallet med EDF som tillhandahåller merparten av den el som levereras inom systemet med återkomsttariffer på den fria marknaden, och som förfogar över stora produktionskapaciteter för kärnkraft och vattenkraft för vilka produktionskostnaden är lägre än "leveransdelen" av återkomsttarifferna.
- (33) Om en leverantör inte förfogar över produktionsmedel i Frankrike, varken själv eller genom företag med anknytning, som täcker hela sina slutkonsumenters förbrukning fastställs den kompensation som utbetalas till denne inom det tak som avses i skäl 30, utifrån priserna på elmarknaden, den mängd el som säljs till slutkunder

⁽²⁾ JORF nr 105, 5.5.2007, s. 7952.

⁽³⁾ Basterminskontrakt innebär konstant elförsörjning under en viss period (ett år, ett kvartal, en månad, en dag). Terminkontrakt för toppplasttid innebär konstant elförsörjning mellan kl. 08 och 20 förutom helger.

⁽¹⁾ JORF nr 4, 5.1.2007, s. 170.

i Frankrike, produktionskostnaderna för produktionsmedel i Frankrike som leverantören själv eller företag med anknytning till denne föfogar över, och andelen av den sålda elmängden som har producerats med dessa produktionsmedel.

- (34) Försäljningskostnaderna för leverans till åtkomsttariff minus intäkterna för denna leverans tas också med vid beräkningen av kompensationen. I den lagstiftning som styr kompensationsmekanismen förutses ingen vinst för de kompenserade leverantörerna.
- (35) Kompensationen finansieras genom två obligatoriska avgifter:
- En del från "bidrag till det allmänna elnätet", en avgift som alla elkunder betalar och som infördes genom artikel 5.1 i lag nr 2000-108. Denna del begränsas till en summa av 0,55 euro/MWh som dras från skatteobjektet bidrag till det allmänna elnätet⁽¹⁾. Delen begränsas också av det faktum att enligt lag nr 2000-108 får den inte överstiga det sammanlagda beloppet för bidrag till det allmänna elnätet som det var den 9 december 2006, nämligen 4,5 euro/MWh. Enligt finanslagen från 2011 ska bidraget till det allmänna elnätet som elregeringskommittén föreslår träda i kraft, men hädanefter höjas med 3 euro/MWh jämfört med föregående år.
 - Ett bidrag tas ut från elproducenter som driver anläggningar med en total uteffekt på över 2 gigawatt. Detta bidrag tillämpas på produktionen från kärnkraft och vattenkraft föregående år. Bidraget begränsades först till 1,3 euro per MWh som producerats i kärnkraftverk och vattenkraftverk med en kapacitet över 2 gigawatt, och höjdes sedan till 3 euro/MWh 2008.
- (36) Enligt lagen betalas dessa båda obligatoriska avgifter till det statliga finansinstitutet Caisse des dépôts et consignations. Storleken på den kompensation som de berörda leverantörerna har rätt till beräknas av elregeringskommittén utifrån de deklARATIONER som leverantörerna skickar in till kommittén. Elregeringskommittén översänder resultatet av beräkningarna till Caisse des dépôts et consignations som betalar ut de aktuella beloppen.
- (37) Om de båda obligatoriska avgifterna inte räcker för att betala alla kompensationer under ett år, tas det felandet

⁽¹⁾ bidrag till det allmänna elnätet finansierar även andra kostnader, däribland merkostnader för produktion av förnybar el (42,4 %), merkostnader för geografisk utjämning (35 %), merkostnader för kraftvärme (21 %) och "sociala" avgifter (1,4 %) enligt bedömningar från elregeringskommittén för 2011.

beloppet ut från avgifterna kommande år. Avgifterna som ska täckas för 2011 består av de beräknade avgifterna för 2011 på 3,4 miljarder euro och av regleringen för 2009 på 1,4 miljarder, vilket sammanlagt ger 4,8 miljarder euro. För att täcka dessa avgifter helt borde bidraget till det allmänna elnätet 2011 ha uppgått till 12,9 euro/MWh, varav 9,3 euro/MWh för att täcka avgifterna för 2011 och 3,6 euro/MWh för att finansiera regleringen för 2009. Bidraget till det allmänna elnätet fastställdes dock 2011 till 7,5 euro/MWh, vilket gav ett kompensationsunderskott på 2 miljarder euro för EDF 2011, och så tillkommer underskottet för 2010 som beräknas till 1 miljard euro.

Ändringar som införts genom artikel 166 i lag nr 2008-776 av den 4 augusti 2008 om modernisering av ekonomin

- (38) Artikel 166 i lag nr 2008-776 ändrade artikel 30-1 i lag nr 2004-803, vilket gjorde att alla slutkonsumenter som fick el till återkomsttariffer kunde fortsätta att dra nytta av återkomsttarifferna för detta förbrukningsställe till den 30 juni 2010, trots att slutkonsumenten från början endast hade rätt till tariffen för en period av två år som tog slut senast den 30 juni 2009.
- (39) Enligt artikel 166 i lag nr 2008-776 tilläts också en slutkonsument att lämna in en begäran fram till den 30 juni 2010, trots att tidigare skulle begäran om att dra nytta av återkomsttarifferna lämnas in senast den 1 juli 2007.
- (40) I artikeln föreskrevs också att en slutkonsument som hade avstått från att dra nytta av återkomsttarifferna för ett förbrukningsställe inte kunde begära att återigen dra nytta av dem för detta förbrukningsställe.
- (41) Slutligen kunde ingen slutkonsument dra nytta av systemet med återkomsttariffer efter den 30 juni 2010.
- Utveckling av de reglerade standardtarifferna och återkomsttarifferna jämfört med marknadspriserna*
- (42) Sedan den 1 januari 2004 har standardtarifferna och sedan 2006 återkomsttarifferna ändrats årligen genom ministeriella förordningar. Tariffsystemets struktur, det vill säga alla tariffalternativ och tariffversioner som erbjudits olika slutkonsumenter utifrån deras anslutningseffekt och förbrukningsprofil, har i princip varit oförändrad sedan 2004. De olika ändringarna av nivån på standardtariffer och återkomsttariffer har bestått av genomsnittliga höjningar som fastställts separat för varje större kategori av tariffalternativ och sedan anpassats för varje tariffalternativ och tariffversion.

Tabell 1

Standardtariffer och återkomsttariffer (EUR/MWh exkl. skatt) den 1 januari 2004 till 1 januari 2012 ⁽¹⁾

Euro/MWh	Gul standardtariff	Grön standardtariff	Gul återkomsttariff	Grön återkomsttariff
1 januari 2004	68,5	51,3	Fanns inte	Fanns inte
15 augusti 2006	69,3	51,6	Fanns inte	Fanns inte
16 augusti 2007	70,3	52,4	84,4	64,7
15 augusti 2008	72,8	55,3	87,3	68
15 augusti 2009	76,3	58,1	91,6	71,5
15 augusti 2010	79,7	61,3	95,6	75,4
1 januari 2012	82,9	63,5	Finns inte	Finns inte

(43) På den fria marknaden låg priserna i princip stabilt mellan 30 och 35 euro/MWh under 2004, ökade sedan stadigt under 2005 för att nå drygt 50 euro/MWh i slutet av 2005. Under 2006 varierade priserna mellan 50 och 60 euro/MWh med ett genomsnitt på omkring 55 euro/MWh. Fram till den 7 december 2006 kunde priserna på den fria marknaden utvecklas oberoende av nivån på standardtarifferna, eftersom en slutkonsument som köpte sin el på den fria marknaden inte kunde återgå till den reglerade marknaden om priset denne hade på den fria marknaden var högre än standardtarifferna.

(44) Enligt uppgifter från elregleringskommittén ⁽²⁾ framgår det att priserna i terminskontrakten på elmarknaden varierar mycket mer än återkomsttarifferna och var klart högre för "leveransdelen" av de gröna och gula återkomsttarifferna under de tre första kvartalen av 2008. Priserna för ettåriga baskontrakt för 2009 uppgick till 85,6 euro/MWh den 30 september 2008. Priserna för ettåriga kontrakt för toppplastid för 2009 uppgick däremot till nästan 120 euro/MWh samma datum. De franska myndigheterna har å sin sida uppgett att priserna för ettåriga baskontrakt hos Powernext under första kvartalet 2008 höjdes från 60 till 80 euro/MWh och låg som mest på drygt 90 euro/MWh.

(45) 2009 minskade elpriserna på grund av lågkonjunkturen och de sänkta priserna på fossila bränslen. Elreglerings-

⁽¹⁾ Tarifferna bygger på yttranden från elregleringskommittén om beslut som rör elpriser.

⁽²⁾ Se till exempel studien om el- och gasmarknaderna sista kvartalet 2008 *L'Observatoire des marchés de l'électricité et du gaz – troisième trimestre 2008* från elregleringskommittén, s. 22, tillgänglig på: http://www.cre.fr/fr/marches/observatoire_des_marches

kommittén fastslog i sin rapport om marknadens funktion den 21 december 2009 ⁽³⁾ att terminskontrakten hade sjunkit med omkring 50 % sedan 2008. Den 30 juni 2009 låg priserna för ettåriga baskontrakt för 2010 under 60 euro/MWh och hade alltså gått tillbaka till samma nivåer som i början av 2007. Denna utveckling speglas i merparten av terminskontrakten, även månadskontrakt och kvartalskontrakt.

(46) Dessa marknadspriser är leveranspriser, det vill säga utan kostnader för överföring och nätanvändning. För att kunna jämföra dem med tarifferna, som är integrerade priser, ska den del som utgörs av överföring och nätanvändning dras av från tarifferna, så att endast den del återstår som utgörs av elleveransen. Enligt handels- och industrikammaren i Paris utgör kostnaderna för överföring och användning av levererad el mellan 30 % och drygt 50 % av hela elpriset beroende på abonnerad effekt och anslutningseffekt ⁽⁴⁾. Företaget POWEO beräknar att överföringskostnaderna ligger på nästan 45 % av tariffen för en företagskund ⁽⁵⁾.

(47) Mot bakgrund av ovanstående och av beslutet att inleda förfarandet ger tabell 2 en illustration över utvecklingen av leveransdelens andel av standardtarifferna och återkomsttarifferna, det vill säga efter att kostnaderna för överföring och nätanvändning dragits av från det sammanlagda elpriset i tarifferna mellan januari 2004 och januari 2012. För att bedöma om det föreligger någon ekonomisk fördel för de berörda tariffanvändarna bör en jämförelse göras med "leveransdelen" av de tillgängliga marknadspriserna under perioden, enligt beskrivningen i skäl 43–45, en jämförelse som görs i skäl 109 och 110.

Tabell 2

Leveransdel av standardtariffer och återkomsttariffer (EUR/MWh exkl. skatt) den 1 januari 2004 till 1 januari 2012 ⁽⁶⁾

Euro	Leveransdel av gul tariff	Leveransdel av grön tariff	Leveransdel av gul återkomsttariff	Leveransdel av grön återkomsttariff
1 januari 2004	i.u.	i.u.	Ej aktuellt	Ej aktuellt
15 augusti 2006	37,1	33,8	Ej aktuellt	Ej aktuellt

⁽³⁾ Tillgänglig på: <http://www.cre.fr/documents/publications/rapports-thematiques/fonctionnement-des-marches-de-gros-de-l-electricite-et-du-gaz-naturel/consulter-le-rapport>

⁽⁴⁾ <http://www.environnement.cci.fr/energie/electricite/reseau-transport-electricite.htm>

⁽⁵⁾ Källa: POWEO, citerade av Companynews. http://www.companynewsgroup.com/imprimer.asp?co_id=111260

⁽⁶⁾ Tarifferna bygger på synpunkter från elregleringskommittén om beslut som rör elpriser.

Euro	Leveransdel av gul tariff	Leveransdel av grön tariff	Leveransdel av gul återkomsttariff	Leveransdel av grön återkomsttariff
16 augusti 2007	38,2	34,7	52,1	46,9
15 augusti 2008	42,4	38,9	59	51,6
15 augusti 2009	43,7	41,1	62,5	54,5
15 augusti 2010	46,1	43,7	62	57,8
1 januari 2012	46,1	44,3	Finns inte	Finns inte

Den speciella situationen på den franska elmarknaden

- (48) Den franska elmarknaden uppvisar vissa särdrag jämfört med övriga EU. Ett enda företag, EDF, äger 87 % av produktionskapaciteten för el i det kontinentala Frankrike, alla energikällor sammanslagna, då främst kärnkraft och vattenkraft⁽¹⁾. EDF (och i liten utsträckning lokala distributörer) har därför en marknadsandel i Frankrike på över 85 % och dominerar fortfarande alla kundsegment, oavsett om det gäller enskilda, små eller medelstora företag eller storkunder. Enligt elregleringskommitténs marknadsundersökning för det tredje kvartalet 2011 omfattas endast 7 % av förbrukningsställena (och 35 % av totalförbrukningen) av marknadspriser (18 % för stora förbrukningsställen som är icke-hushållskunder och 5 till 6 % för övriga förbrukningsställen), övriga 93 % har reglerade tariffer. Den övervägande majoriteten av förbrukningsställena som drar nytta av de reglerade tarifferna är kunder hos EDF.
- (49) EDF ansvarar ensamt för hela kärnkraftproduktionen som stadigt utgör omkring 75 % av hela den franska elproduktionen, eftersom de äger kärnkraftverken. EDF driver också de största vattenkraftverken, och utvecklingen av nya vattenkraftverk bromsas av naturliga skäl. De kärnkraftverk som byggdes före avregleringen av marknaderna i EU är mycket homogena (i princip en enda teknik för de nivåer som motsvarar de installerade effekterna: 900 till 1 600 MW) – och passar därmed för stordrift i fråga om underhåll, investeringar, utbildning, personalfördelning o.s.v. – och är till stor del avbetalda, med produktionskostnader som ligger långt under dem för annan, klassisk teknik.
- (50) Kärnkraftsel har en struktur för totalkostnader som utmärks av den höga andelen fasta kostnader (som amortering av kärnkraftverken, kostnader för bearbetning och

förvaring av avfallet, kostnader för rivning) och en låg andel varierande kostnader (främst bränsle). Som illustration kan nämnas att totalkostnaderna för den el som producerades i Europa från naturgas (68 euro/MWe) och kol (61 euro/MWe) är 76 % respektive 59 % högre än för kärnkraftsel (39 euro/MWe). De varierande kostnaderna för bränsle är dessutom ännu mer avgörande än totalkostnaderna för hur priserna ser ut på elmarknaden utifrån marginalkostnaden för el. De varierande kostnaderna utgör däremot i genomsnitt 28 % av totalkostnaderna för kolkraftverk, 70 % för gaskraftverk och endast 16 % av bränslekostnaderna för kärnkraft⁽²⁾.

- (51) I fråga om den franska marknaden bedömde elregleringskommittén 2011 att det pris som skulle täcka de ekonomiska villkoren för långsiktig drift av EDF:s kärnkraftpark skulle ligga mellan 36 och 39 euro/MWh, och driftskostnaderna på 25 euro/MWh⁽³⁾. Det faktum att EDF förfogar över kärnkraftsel med så stora marginalkostnader ger dem en mycket stor fördel gentemot en konkurrent som producerar el från förbränning eller förnybar el.
- (52) På grund av de täta banden till grannländerna fastställs priset på den franska elmarknaden på regional nivå (området Frankrike/Tyskland/Benelux-länderna). Det sätts därmed till stor del, och på en nivå som ligger högre än kärnkraften, utifrån driftskostnaderna för gas- och kolkraftverk, vilket ger en konkurrensfördel till kärnkraften kapitalmässigt när priserna fastställs. Ingen befintlig eller potentiell konkurrent drar nytta av liknande villkor och kan inte, inom de närmaste årtiondena, skaffa produktionsanläggningar med låga kostnader som motsvarar en bråkdel av den produktionspark för kärnkraft och vattenkraft som EDF har.
- Skriftväxling mellan kommissionen och de franska myndigheterna*
- (53) Mot bakgrund av denna situation inleddes den 15 september 2009 en skriftväxling mellan den franske premiärministern och kommissionsledamöterna för konkurrensfrågor och energi om principerna för en reform av den franska elmarknaden, som i synnerhet skulle innebära:
- a) att återkomsttarifferna snabbt avskaffades och mer successivt de reglerade tarifferna för stora och medelstora företag med målet att avskaffa tarifferna helt till 2015,

⁽¹⁾ Beslut från konkurrensmyndigheten Autorité de concurrence nr 11/D-09 av den 8 juni 2011.

⁽²⁾ Se studien om kostnader för elproduktion "Coûts prévisionnels de production d'électricité", AEN-IEA, upplaga 2010, medelvärden uppräknade med 5 %.

⁽³⁾ Yttrande från elregleringskommittén den 5 maj 2011, s. 5.

b) att en bestämmelse infördes om "reglerad tillgång till befintlig kärnkraft" som skulle ålägga EDF att sälja en del av sin kärnkraftsel (25 % med ett tak på 100 TWh), till ett pris som beräknas utifrån kostnaderna, till sina konkurrenter på elmarknaden, för att stimulera konkurrensen på denna marknad. EDF:s konkurrenter skulle då kunna erbjuda priser jämförbara med de som EDF erbjuder, vilket skulle göra konkurrensen verkningfull och reglerade tariffer överflödiga.

Reform av den franska elmarknaden

- (54) För att förverkliga Frankrikes åtaganden har den franska regeringen utsett en expertkommitté som leds av Paul Champsaur och som ansvarar för att formulera förslag på hur elmarknaden ska organiseras. Dess förslag har lett till införandet av lag nr 2010-1488 om en omorganisering av elmarknaden, antagen den 7 december 2010 ⁽¹⁾ och dess tillämpningsförfordning nr 2011-466 av den 28 april 2011 ⁽²⁾.
- (55) I lag nr 2010-1488 preciseras att återkomsttarifferna ska försvinna den 1 juli 2011 medan de gula och gröna standardtarifferna ska försvinna 2015. Lag nr 2010-1488 ändrade också lag nr 2000-108 av den 10 februari 2000 om modernisering och utveckling av det allmänna elnätet genom införandet av artikel 4.1 om att från den 1 juli 2011, och för en period av 15 år, har alternativa elleverantörer rätt till reglerad tillgång till befintlig kärnkraft i form av en sammanlagd mängd på högst 100 TWh, omkring 25 % av produktionen i den befintliga kärnkraftsparken. Priset på den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft fastställs under en första tid av regeringen efter yttrande från elregeringskommittén. För att EDF ska få en skälig ersättning ska priset enligt sjunde stycket i artikel 4-1 spegla de ekonomiska villkoren för elproduktionen i kärnkraftverken under bestämmelsens giltighetstid. Vid prissättningen av den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft ska följande faktorer beaktas:
- a) ersättning för tillgångar med hänsyn till verksamhetens natur,
 - b) driftskostnader,
 - c) investeringskostnader för underhåll eller för att förlänga driftstillståndet,
 - d) planerade kostnader knutna till avgifter för kärnkraft på lång sikt.
- (56) Priset på den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft fastställdes genom en förordning från energiministern i maj 2011 till 40 euro/MWh från den 1 juli 2011, för att en konsument som drog nytta av återkomsttariffen fram

till den 30 juni 2011 därefter skulle kunna få ett anbud grundat på grossistpriset på samma nivå som slutkundpriset. I en separat förordning fastställdes priset på den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft för 2012 till 42 euro/MWh ⁽³⁾. Regeringen uppgav att prisnivån för 2011 berodde på behovet att garantera en kontinuitet i fråga om grossistpriserna med återkomsttariffen. För 2012 motiverade regeringen prisnivån med hänsyn till planerade, nödvändiga investeringar i ökad säkerhet i kärnkraftverken efter olyckan i Fukushima.

- (57) Från den 8 december 2013 kommer priset på den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft att fastställas av elregeringskommittén. Conseil d'Etat (lagrådet) ska besluta under vilka villor som elregeringskommittén ska fastställa priserna på tillgång.
- (58) Den första perioden för reglerad tillgång till befintlig kärnkraft inleddes den 1 juli 2011. 32 leverantörer har undertecknat ett ramavtal med EDF och 61,3 TWh reglerad tillgång till befintlig kärnkraft ska levereras mellan den 1 juli 2011 och den 30 juni 2012. För 2011 har en mängd på 84,4 % reglerad tillgång till befintlig kärnkraft tilldelats EDF:s konkurrenter. Denna mängd motsvarar andelen befintlig kärnkraft av den sammanlagda förbrukningen för alla slutkonsumenter i det kontinentala Frankrike.
- (59) I en ny skriftväxling mellan den franske premiärministern och kommissionsledamöterna för konkurrensfrågor och energi i januari 2012 preciseras Frankrikes åtaganden genom två kompletterande punkter:
- De beslut som fattas efter sommaren 2012 om reglerade tariffer ska göra det möjligt att minska skillnaden mellan merkostnaderna och den reglerade tariffen jämfört med 2012 och varje år därefter jämfört med föregående år.
 - Prisnivån på den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft ska inte att öka, så länge det dekret inte har trätt i kraft där metoden fastställs för beräkning av priset på den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft, dekretet väntas offentliggöras senast den 7 december 2013.
- III. SAMMANFATTNING AV DE TVIVEL KOMMISSIONEN UTTRYCKT I SINA BESLUT ATT INLEDA OCH UTVIDGA FÖRFARANDET**
- (60) I sina beslut att inleda och sedan utvidga granskningsförfarandet ansåg kommissionen att den franska staten kunde tillskrivas de reglerade gröna och gula

⁽¹⁾ JORF nr 0284, 8.12.2010, s. 21467.

⁽²⁾ JORF nr 0100, 29.4.2011, s. 7472.

⁽³⁾ Förordningar offentliggjorda i JORF nr 0117, 20.5.2011, s. 8792 och 8793.

standardtarifferna och återkomsttarifferna, eftersom tariffrna hade införts och reviderats genom lagstiftning som staten antagit. Tarifferna tog i anspråk medel som kontrolleras av staten, antingen genom att det är EDF:s medel, genom statens direkta kontroll eller särskilda bidrag som kontrolleras av en enhet, Caisse des dépôts et des consignations (finansinstitut), utsedd av staten.

- (61) Eftersom de reglerade tarifferna gav en ekonomisk fördel jämfört med marknadspriserna till de företag som försörjdes med el till dessa tariffier och som finns inom alla ekonomiska sektorer med fri konkurrens och handel mellan medlemsstaterna, framstår tarifferna som statligt stöd som snedvrider konkurrensen och påverkar handeln mellan medlemsstaterna enligt betydelsen i artikel 107.1 i EUF-fördraget.
- (62) I sina beslut uttryckte kommissionen också tvivel på att standardtarifferna och återkomsttarifferna skulle vara förenliga med den inre marknaden.
- (63) Den bedömde att de undantag som avses i artikel 107.2 i EUF-fördraget inte gäller, eftersom stöd inte ges till enskilda konsumenter, inte är avsett att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser, och inte heller utgör stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning.
- (64) De undantag som avses i artikel 107.3 a, b och d i EUF-fördraget förefaller inte heller vara tillämpliga. Bortsett från exceptionella omständigheter, som inte verkar föreligga i detta fall, tillåts inget stöd till drift enligt artikel 107.3 a. Stödåtgärderna är inte heller avsedda att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi, inte heller främja kultur och bevara kulturarvet.
- (65) Enligt artikel 107.3 i EUF-fördraget kan stöd tillåtas för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Kommissionen noterade att stödet i fråga inte kunde tillåtas mot bakgrund av riktlinjerna och tillämpningsvillkoren för bestämmelserna i denna artikel.
- (66) Kommissionen uttryckte också tvivel angående det faktum att tarifferna, som tillämpas för medelstora och stora företag, skulle kunna utgöra en kompensation för att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 106.2 i EUF-fördraget.
- (67) I sitt beslut att utvidga förfarandet bedömde kommissionen att de tvivel som uttrycktes i beslutet att inleda förfarandet från 2007 om huruvida det inslag av statligt stöd som systemet med återkomsttariffier ursprungligen innefattade var förenligt med den inre marknaden också gällde för det system med återkomsttariffier som ändrats enligt artikel 166 i lag nr 2008-776.

IV. SYNUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (68) Flera berörda leverantörer och kunder har lämnat synpunkter till kommissionen.

Leverantörer

- (69) Poweo uppger i ett brev daterat den 14 augusti 2007 att de håller med om kommissionens analys att det förekommer statligt stöd. När det gäller en eventuell fördel bekräftar företaget att standardtarifferna utgör en fördel jämfört med inköpsvillkoren på grossistmarknaden, jämfört med återkomsttariffen och jämfört med EDF:s utbud. Återkomsttarifferna utgör en fördel jämfört med inköpsvillkoren på grossistmarknaden. När det gäller selektivitet tillägger Poweo att steget att utöva sin valfrihet är oätterkalleligt (kunden kan inte återgå till den reglerade tariffen). Dessutom gynnar standardtarifferna och återkomsttarifferna företag som förbrukar el på bekostnad av andra energislag. I ett brev av den 25 juni 2009 där Poweo meddelade sina synpunkter på beslutet att utvidga förfarandet lämnade företaget även kompletterande uppgifter om hur deras priser är uppbyggda.
- (70) ENEL ansåg i ett brev av den 21 september 2007 att de historiska tarifferna är för låga och att återkomsttarifferna förstör för alternativa operatörer. Företaget tillägger att de nya förbrukningsställena har rätt till historiska tariffier, trots yttrandet från det franska lagrådet (Conseil d'Etat) i frågan. I ett brev av den 27 maj 2009 tillägger ENEL att de reglerade gröna och gula tarifferna är lägre än marknadstarifferna och inte har följt variationerna hos dessa, vilket förhindrar all konkurrens att utvecklas. Den kompensation som planeras till förmån för leverantörer enligt systemet med återkomsttariffier är dessutom otillräcklig, och ökar kundernas fördel. Återkomsttariffen gör slutligen att leverantörerna inte kan täcka sina produktionskostnader och försäljningskostnader, och inte heller få tillräcklig avkastning på sitt investerade kapital. Den har hindrat utvecklingen av konkurrensen på den franska marknaden.
- (71) Electrabel bedömer i ett brev av den 19 september 2007 att stödet ger en fördel till vissa elleverantörer. Den kompensation som betalas ut till vissa leverantörer är inte knuten till skillnaden i omsättning mellan avtalspriset och återkomsttariffen, utan beräknas utifrån leverantörens anskaffningskostnader enligt företaget. Det finns alltså inget samband mellan intäktsförlust för leverantören och den mottagna kompensationen, som trots allt var avsedd att täcka denna förlust. När det gäller förekomsten av en eventuell tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som kunderna får betala för, de som i själva verket tjänar på återkomsttarifferna, anser Electrabel att detta inte har bevisats. I sitt brev av den 26 juni 2009 tillägger Electrabel att återkomsttariffen leder till framväxten av enhetliga erbjudanden från elleverantörerna och hindrar dem från att vara kreativa. Nästan samtliga Electrabels kunder har begärt att dra nytta av återkomsttariffen. Återkomsttariffen har medfört en gradvis flykt från alternativa leverantörer till EDF, eftersom med en likvärdig tariff föredrar kunderna ofta sistnämnda. Electrabel anser att det finns en fördel för elleverantörerna på bekostnad av andra energislag som

naturgas. När det gäller återkomsttariffen är den selektiv såtillvida att möjligheten att dra nytta av den beror på när förbrukningsstället blev berättigat, vilket i sin tur beror på förbrukningsställets storlek.

- (72) Ett företag som bett att vara anonymt bedömer att de reglerade tarifferna är ett statligt stöd till EDF, eftersom den blåa tariffen är högre än marknadstariffen. Eftersom EDF har monopol på att tillämpa dessa tariffer får de en lägesfördel. Ett dotterbolag till detta företag hindrades från att komma in på den franska marknaden på grund av återkomsttarifferna. Det var redan svårt att komma in på marknaden på grund av nivån på grossistmarknaden och andra kostnader (främst för nåttillgång) för kunder som har gröna och gula tariffer. Återkomsttariffen innebär ännu en svårighet på grund av sin nivå.

Kunder

- (73) I sina synpunkter av den 13 augusti 2007 bedömer Uniden (förbund av energiberoende industrier) att den bristfälliga funktionen hos marknaden gör reglerade tariffer nödvändiga. Övergångstarifferna är inte statliga resurser, eftersom de möjliggör för alternativa operatörer att få tillgång till kärnkraft och vattenkraft som de inte förfogar över, och garanterar samtidigt att kostnaderna täcks för de historiska operatörerna. Det rör sig inte självklart om selektivitet, eftersom tariffstrukturen motsvarar de faktiska kostnaderna för varje kundkategori.
- (74) I sina synpunkter av den 28 maj 2009 på beslutet att utvidga förfarandet bestrider UNIDEN kommissionens analys om selektiva tariffer, och menade att den inte tar hänsyn till skillnaderna i leveranskostnader mellan olika kundsegment. Att göra skillnad mellan tillämpning av återkomsttariffen på löpande avtal och när ett avtal tecknas direkt till återkomsttariff kan verka logiskt, men är i själva verket felaktigt. Priset är endast en del av det sammanlagda ekonomiska värdet på ett leveransavtal. Konsumenterna värdesätter också stabilitet och synlighet för det pris de betalar för sin el. I motsats till vad som anges i beslutet om utvidgning av förfarandet har återkomsttariffen påtvingats konsumenten, och det oavsett dennes önskan. Det finns konkreta exempel på fall där begäran inte har tillgodosetts för avtal efter juni 2010 och detta för konsumenter som inte nödvändigtvis ansökt om återkomsttariffer. Att beräkna en eventuell "ekonomisk fördel" är därför omöjligt, eftersom systemet har påtvingats konsumenterna. Det verkar svårt att återberopa selektivitet för den första tillämpningsperioden av återkomsttariffen, eftersom systemet begränsades till konsumenter som lämnat in begäran före den 30 juni 2007. Alla konsumenter hade i själva verket 6 månader på sig att fatta ett beslut som gav dem säkra och tydliga priser under två års tid. Att inte tillåta byteskarusell i systemet med återkomsttariffer är en förnuftig åtgärd som enbart syftar till att förhindra spekulation mellan marknadspris och återkomsttariff, eftersom återkomsttariffen fastställs i förväg och marknadspriset ständigt ändras.

- (75) Angående finansieringen genom statliga medel hade konsumenten, som inte åtnjöt den förväntade sänkningen från bidraget till det allmänna elnätet, ändå nytta av ett statligt stöd även om detta bidrag finansierade kompensationen för återkomsttariffen. När det gäller bidraget från producenterna av vattenkraft och kärnkraft bör det noteras att deras nivå är betydligt lägre än skillnaden mellan energipriset till återkomsttariff och energipriset till grön tariff eller tariffen för "fria" avtal som har ingåtts fritt från producenternas sida. UNIDEN drar slutsatsen att detta bidrag i själva verket endast tas från den "övertvinst" som producenterna gör på grund av systemet med återkomsttariffer.

- (76) CLEEE (Förbund för företag som utnyttjat sin valfrihet) angav i ett brev av den 16 augusti 2007 att den franska elmarknaden fungerade dåligt och att priserna på den fria marknaden inte speglade produktionskostnaderna. Det marknadspris som kommissionen angav som referenspris var felaktigt enligt förbundet. Finansieringen av återkomsttariffen kom enligt dem inte från statens medel, utan från konsumenter och producenter som får en marginal genom att sälja till återkomsttariffer. Eftersom återkomsttariffen är öppen för alla anser inte CLEEE att den är selektiv. I ett brev av den 2 juni 2009 tillägger CLEEE att återkomsttariffen inte utgör en fördel, utan den begränsade enbart den nackdel som kunder åsamkats som lämnat de reglerade tarifferna och inte kunde återvända. CLEEE bedömer att marknadspriset inte kan användas som indikator för att hävda att det finns en ekonomisk fördel, eftersom det är en följd av dåligt anpassade eller felaktiga marknadsmekanismer. CLEEE håller inte med om att återkomsttariffen skulle vara selektiv, eftersom den är öppen för alla konsumenter som har utnyttjat sin valfrihet och inte gynnar något särskilt förbrukningsställe, företag, någon bransch eller något geografiskt område.

- (77) CLEEE understryker strukturen och nivån på återkomsttariffen och förklarar den grundläggande skillnaden mellan förbrukningsprofil och förbrukningsmängd. "Grundavgifterna" (parts rubans) i återkomsttariffen är enligt förbundet i princip lika, i motsats till vad som framgick av de fakta som kommissionen hade tillgång till. Återkomsttariffen ger ingen fördel till de riktigt stora elkonsumenterna på bekostnad av de mindre. CLEEE motsätter sig att återkomsttariffen skulle anses komma från statens medel och att villkoret om påverkan på handeln fastslås, särskilt som kommissionen inte fastställer att återkomsttariffen skulle vara lägre än produktionskostnaderna, inte heller att de konsumenter som drar nytta av återkomsttariffen skulle köpa sin el billigare än sina konkurrenter i Europa, som fortfarande ofta drar nytta av reglerade tariffer. CLEEE tillägger att återkomsttariffen (om den skulle vara ett statligt stöd, vilket inte är fallet enligt dem) skulle vara förenlig med fördraget. Enligt artikel 30-1 i lagen av den 9 augusti 2004 om allmänna el- och gasnät och el- och gasföretag skulle återkomsttariffen kunna betecknas som tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som ålades

elföretagen. CLEEE påminde om hur nödvändig åtgärden var för att skydda de konsumenter som utövat sin valfrihet och att den samtidigt var proportionerlig och inte påverkar handeln i någon större omfattning.

- (78) SNC Paris Voltaire ansåg i ett brev av den 20 juli 2009 att finansieringen av den geografiska utjämningen av elförsörjningen till områden som inte är sammanlänkade genom bidrag från det allmänna elnätet utgör statligt stöd.

V. FRANKRIKES SYNUNKTER

- (79) De franska myndigheterna bestrider den analys som kommissionen har gjort i sina synpunkter på beslutet att inleda ett förfarande.

Kommentarer om standardtarifferna

- 80) När det gäller om det finns en fördel eller inte anser Frankrike följande:

a) Den eventuella skillnaden mellan nivån på standardtarifferna och de priser som noterats på elbörserna, här Powernext, beror helt klart på konjunkturen (mellan 1999 och 2004 var de sistnämnda lägre än de reglerade tarifferna).

b) Hänvisningen till priserna på elbörserna är inte relevant, eftersom merparten av den el som företagen köper kommer utanför börsen och att de priser som noterats på Powernext inte bygger på de ekonomiska grundfaktorer som avgör situationen i handeln mellan elköpare och elproducenter.

- (81) Av dessa båda skäl drar Frankrike slutsatsen att standardtarifferna inte utgör en fördel för de företag som drar nytta av dem.

- (82) De franska myndigheterna bestrider dessutom att standardtarifferna skulle vara selektiva och hävdar att det är logiskt och ekonomiskt naturligt att standardtarifferna inte har samma ekonomiska effekt (i kontanter) för en stor elförbrukare som för en liten, och att kostnaden inte är proportionerlig till förbrukningen på grund av de varierande kostnaderna för produktionsmedlen. Enligt Frankrike utgör regleringen av standardtarifferna en allmän regleringsåtgärd av priser som gäller alla elförbrukande företag som inte har utnyttjat sin rätt till valfrihet att byta till den fria marknaden.

- (83) De franska myndigheterna bestrider argumentet att offentliga medel skulle ha tagits i bruk av två skäl:

a) Standardtarifferna leder inte till att några budgetmedel eller skattemedel används och har inte hindrat EDF från att uppvisa positiva resultat.

b) Standardtarifferna som speglar de grundläggande dragen hos elmarknaden och kostnaderna för EDF:s produktionsanläggningar utgör den rätta prisnivån på elförsäljning och kan därmed inte anses som ett utelivet tillfälle till vinst för EDF.

- (84) Frankrike tillägger att eftersom inte konkurrensen har påverkats kan inte heller den gränsöverskridande handeln ha påverkats.

Kommentarer om återkomsttariffen

- (85) Frankrike bekräftar att återkomsttariffen inte utgör ett statligt stöd.

- (86) Enligt Frankrike är återkomsttariffen endast ett pristillägg jämfört med standardtarifferna och bevarar hela strukturen hos sistnämnda. Att det skulle handla om en fördel jämfört med de slutkunder som har oreglerade tariffer är inte relevant i samband med standardtarifferna, det är följaktligen inte heller relevant i samband med återkomsttariffen. Att slutkunder som får el till standardtariffer inte får avgiftsbefrielse innebär automatiskt att de som får el till återkomsttariff inte heller får avgiftsbefrielse.

- (87) Enligt de franska myndigheterna utgör regleringen i form av återkomsttariff en allmän regleringsåtgärd för priser som gäller för alla elförbrukande företag.

- (88) De franska myndigheterna bestrider att det skulle förekomma någon som helst finansiering från offentliga medel. Att åtgärden kan tillskrivas staten såtillvida att åtgärden införs genom en lag räcker inte för att karaktärisera den som överföring av offentliga medel. Det är närmare bestämt den del av kompensationen som kommer från slutkonsumenterna genom bidraget till det allmänna elnätet som utesluter bandet till de offentliga medlen. De franska myndigheterna anser alltså att det faktum att en del av intäkterna från bidraget till det allmänna elnätet används för att finansiera kompensationen till de leverantörer som drar nytta av återkomsttariffen inte kan anses som en överföring av offentliga medel. Den övriga delen av kompensationen finansieras av ett förhöjt bidrag från producenterna av vattenkraft och kärnkraft, oavsett om de är offentliga eller privata, som förfogar över stora produktionsmedel för el (gräns på 2 000 MW) som utmärks av låga produktionskostnader och som till stor del är avbetalda. Detta bidrag kan inte innebära att det rör sig om direkt eller indirekt överföring av offentliga medel.

(89) Frankrike hänvisar till beslut "PreussenElektra AG" som domstolen fattat i mål C-379/98 (punkt 58) (1): "Det framgår emellertid av domstolens rättspraxis att enbart fördelar som tilldelas direkt eller indirekt med hjälp av statliga medel skall anses som stöd i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget". I detta avseende kan konstateras att det inte finns något direkt eller indirekt samband mellan mekanismen (utbetalningar eller återbetalningar) och statens offentliga medel, inte ens när de görs genom finansinstitutet Caisse des dépôts et consignations. Finansinstitutet har en fullständigt öppen roll. Inte vid något tillfälle har finansinstitutet någon som helst befogenhet att bestämma belopp eller mottagare för de summor som betalas in eller ut. Dessa summor bokförs på ett separat konto och kan inte blandas ihop med de resurser som finansinstitutet kan styra över. Att transaktionerna görs genom finansinstitutet är en garanti för enkelhet och öppenhet i utbytena mellan bidragsgivarna och mottagarna av kompensationen.

Kommentarer om tredje parters synpunkter

(90) Frankrike lade fram sina kommentarer om tredje parters synpunkter den 13 januari 2008. De påminner om att priserna på elbörsen inte kan användas som referenspriser. Priset på den franska elbörsen speglar i själva verket produktionskostnaden för el i Tyskland, oavsett om denna el levereras till Frankrike eller inte. De påpekar därför att de mängder som säljs på elbörserna inte alltid levereras: omkring 10 % av de sålda mängderna på terminsbörsen Powernext levereras verkligen. Frankrike tillägger att de priser som observerats på elbörserna inte speglar priserna i slutkonsumenternas gällande avtal.

(91) Frankrike bekräftar att det inte är möjligt med överkompensation inom kompensationssystemet för återkomsttariffer. De påminner om att systemet infördes efter omfattande samråd mellan alla berörda parter, för att så långt som möjligt begränsa dödviktseffekter och opportunism, och i samråd med elregleringskommittén. Systemet fungerar så här: alla leverantörer som försörjer en slutkund med återkomsttariff kan få kompensation. Kompensationen beräknas som skillnaden mellan intäkterna till återkomsttariff (i euro/MWh) och anskaffningskostnaderna. Anskaffningskostnaderna omfattas dock av ett tak för en teoretisk anskaffningskostnad som fastställs med hänvisning till priserna på elbörserna (det rör sig om ett genomsnitt av olika priser som observerats på elbörserna). Taket för anskaffningskostnaderna för år X blir känt först i slutet av detta år. Det verkar svårt att fastställa en strategi som skulle möjliggöra en överkompensation. Om en leverantör mot förmodan skulle lyckas genomföra en sådan strategi så skulle detta bestraffas av elregleringskommittén, det organ som ansvarar för att tillämpa bestämmelsen.

(92) De franska myndigheterna anser att om kommissionen skulle komma till slutsatsen, som de bestrider, att standardtarifferna och återkomsttarifferna utgör statligt stöd, borde det anses förenligt med artikel 106.2 i EUF-fördraget, tolkat mot bakgrund av artikel 3.2 i direktiv 2003/54/EG. De franska myndigheterna anser att tarifferna följaktligen också bör betraktas som stöd som är förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 i EUF-fördraget, eftersom de korrigerar en marknadsstörning. I vilket fall som helst bör standardtarifferna klassificeras som befintligt stöd, eftersom det fanns innan elmarknaden avreglerades. Om kommissionen skulle vägra att betrakta standardtarifferna som befintligt stöd, bedömer de franska myndigheterna att de skulle ha goda skäl att åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen.

Kommentarer om utvidgningen av förfarandet

(93) De franska myndigheterna står fast vid den analys de lade fram som svar på beslutet att inleda förfarandet. När det gäller en eventuell fördel hävdar de att även om de priser som observerats på elbörserna skulle kunna anses som en relevant referens ligger marknadspriset, till skillnad från under perioden 2004–2007, på samma nivå som återkomsttariffen 2009.

(94) När det gäller selektivitet påpekar de att syftet med återkomsttariffen är att undvika spekulationer mellan ett reglerat system och marknadspriserna. Återkomsttariffen är inte på något vis selektiv, den är en allmän åtgärd: aktörerna ska ta hänsyn till den vid sina val mellan elleveranserbjudanden. De franska myndigheterna påminner om att domstolen bedömer att en statlig åtgärd som utan åtskillnad gynnar alla företag i ett lands territorium inte utgör ett statligt stöd. Frankrike tillägger att de olika tariffklasserna för återkomsttariffen bygger på objektiva, tekniska kriterier, som för övrigt är samma som för standardtariffen.

(95) Enligt Frankrike bör begreppet selektivitet analyseras mot bakgrund av alla marknadens villkor som gäller för alla företag. Begreppet är inte relevant och tillämpligt om inte det analyserade systemet utgör en avgörande fördel som gynnar en viss kategori av marknadens aktörer, på bekostnad av andra kategorier. Så är dock inte fallet. Om övriga företag i allmänhet inte har tecknat sig för återkomsttariffen beror det på att de hade anskaffningsvillkor till förmånligare marknadspriser. De har inte på något vis missgynnats av detta system. Selektivitet kan endast analyseras i ljuset av de berörda företagens karaktär: var och en upprättar sin egen strategi genom att utifrån sina egna förutsättningar på bästa sätt utnyttja de möjligheter som erbjuds i fråga om anskaffningskostnader. Det kan dock konstateras att alla kategorier av företag har tecknat sig för återkomsttariffen. Det finns inte någon som har uteslängts.

(1) Beslut av den 13 mars 2001, REG 2001 s. I-02099.

- (96) Angående förekomst och användning av offentliga medel påpekar Frankrike, som svar på punkt 77 i beslutet att utvidga förfarandet, att den privata koncernen GDF Suez, som förfogar över 3 000 MW vattenkraft till en konkurrenskraftig kostnad (omkring 30 euro/MWh, inklusive avgift), inte kompenseras. EDF och GDF Suez behandlas alltså på exakt lika villkor, trots att de inte har samma ställning, när det gäller finansieringen av återkomsttariffen. De franska myndigheterna avvisar därför påståendet att offentliga medel skulle ha använts, eftersom EDF också bidrar till att finansiera systemet.
- (97) Angående påverkan på handel och konkurrens påminner de franska myndigheterna att det är kommissionens ansvar att lägga fram bevis på att konkurrensen faktiskt har påverkats, genom att jämföra företag i exakt samma faktiska och juridiska situation. Hur som helst ändrar inte återkomsttariffen ett gammalt faktum som gör att företag på den franska marknaden har kunnat dra nytta av konkurrenskraften hos den franska elproduktionsparken, som främst ger kärnkraftsel.

VI. BEDÖMNING AV ÅTGÄRDERNA – FÖREKOMST AV STATLIGT STÖD

- (98) Artikel 107.1 i EUF-fördraget lyder enligt följande: "Om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna".
- (99) Det är statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget när en åtgärd ger en fördel till vissa företag eller viss produktion, när åtgärden är selektiv, finansieras med statliga medel och påverkar eller hotar att påverka konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna.
- (100) Kommissionen har analyserat om det förekommer något inslag av statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget till förmån för icke-hushållskunder som drar nytta av något av de båda tariffsystem som omfattas av detta förfarande. När det gäller standardtarifferna har kommissionen begränsat sin granskning till den period som börjar den 1 juli 2004, det datum då elmarknaden avreglerades. Det är detta datum som alla kunder som är icke-hushållskunder blev berättigade genom tillämpning av direktiv 2003/54/EG. Innan dess var endast en liten minoritet av företagen berättigade.
- (101) För att en åtgärd ska betraktas som selektiv enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget ska den gynna vissa företag eller viss produktion, vilket skiljer den från allmänna åtgärder som gäller för alla ekonomiska sektorer.
- (102) Kommissionen bedömer att det faktum att standardtarifferna och återkomsttarifferna gäller för alla elförbrukande företag inte gör att dessa åtgärder ses som allmänna åtgärder. För att åtgärderna i fråga ska klassificeras som allmänna krävs att de tillämpas på alla företag och inte enbart på de som förbrukar el, då vissa kan dra nytta av denna förbrukning jämfört med andra företag som använder andra energikällor.
- (103) Tariffåtgärderna i fråga är dock selektiva, eftersom de gynnar elförbrukande företag på bekostnad av de som använder fossila bränslen som kol, olja och produkter som härletts från dessa eller i viss utsträckning gas, även om priserna för sistnämnda också regleras. Sådana tariffåtgärder gynnar för övrigt de företag som förbrukar mycket el, eftersom den fördel de får nödvändigtvis ökar med stigande elförbrukning.
- (104) Selektivitet mellan elförbrukande företag förekommer dessutom genom de regler som införts som definierar vilka företagskategorier som får dra nytta av de reglerade tarifferna eller inte. Att det är oåterkalleligt att utnyttja sin valfrihet mellan marknadstariffer och reglerade tariffer, enligt artikel 66 i lag 2005-781 av den 13 juli 2005, innefattar ett tydligt inslag av selektivitet: de företag som valt att gå över till marknadstariffer fick inte längre dra nytta av standardtariffer. Tillämpningen av de kriterier som utgörs av de datum då man utnyttjat sitt berättigande eller de datum då begäran att få elförsörjning till tariffsystemet gjordes, har dessutom som ytterligare effekt att de begränsar nyttan med tarifferna för vissa företag, och samtidigt utesluter andra.
- (105) Mot bakgrund av ovanstående drar kommissionen slutsatsen att de gula och gröna standardtarifferna och återkomsttarifferna har ett selektivt inslag i enlighet med artikel 107.1 i EUF-fördraget, eftersom de endast tillämpas på elförbrukande företag, även om det gäller ett stort antal företag med över 400 000 förbrukningsställen runt om i Frankrike. Varken det stora antalet företag som är förmånstagare eller variationen hos de sektorer som dessa företag tillhör gör att en statlig åtgärd kan anses som en allmän åtgärd.
- (106) Det är vid bedömningen av tariffernas förenlighet med den inre marknaden och inte vid bedömningen av deras selektivitet som det bör undersökas hur de tillämpas på mycket stora delar av de ekonomiska sektorer som har och har haft nytta av dem.

Selektivitet

- (101) För att en åtgärd ska betraktas som selektiv enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget ska den gynna vissa företag eller viss produktion, vilket skiljer den från allmänna åtgärder som gäller för alla ekonomiska sektorer.

Ekonomisk fördel

- (107) Det är fråga om en fördel enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget om en statlig åtgärd gör att ett företag inte behöver betala kostnader som det normalt skulle betala utan åtgärden. Energiförsörjning till förmånliga villkor till

följd av nationell lagstiftning kan falla under denna artikel, eftersom betalning av elförsörjning helt klart är en kostnad som ett företag normalt ska betala. Det är därför lämpligt att analysera om åtgärderna i fråga leder till en minskning av denna kostnad.

Jämförelse med referens till marknadspriserna

- (108) Kommissionen har analyserat om standardtarifferna och återkomsttarifferna gör att mottagarna kan skaffa el till ett förmånligare pris än det pris som skulle gälla om tarifferna inte fanns, det vill säga marknadspriser. Elpriserna på den fria marknaden till ett stort eller medelstort förbrukningsställe skulle, utan återkomsttariffen, i princip motsvara en kombination av priserna för basterminskontrakt eller terminskontrakt för toppplastid på grossistmarknaden, denna kombination är nämligen knuten till förbrukningsställets förbrukningsprofil, vilket för övrigt verkar bekräftas genom den ministeriella förordningen av den 22 december 2008.
- (109) Standardtarifferna har ändrats genom regleringar från 2006, vilket illustreras i tabell 1. Mellan januari 2004 och januari 2012 ökade de gula standardtarifferna med 21 % och de gröna tarifferna med 23,8 %. Dessa ökning har ändå inte gjort det möjligt att täcka produktionskostnaderna för "leveransdelen" av standardtarifferna. Det framgår av jämförelsen mellan uppgifterna i tabell 2 och marknadspriserna i skäl 43–45 att sedan 2004 har "leveransdelen" av de gula och gröna standardtarifferna systematiskt legat minst 25 % under de observerade marknadspriserna.
- (110) När det gäller de gula och gröna återkomsttarifferna har de ökat med 13 % respektive 16 % under tillämpningsperioden 2007–2011. För de gröna återkomsttarifferna visar granskningen av den beräknade leveransdelen jämfört med referensmarknadspriset att det finns en fördel på minst 9 % årligen under den granskade perioden. När det gäller de gula återkomsttarifferna visar jämförelsen med basleveranspriserna en årlig fördel som dock inte är systematisk. I genomsnitt under perioden har de legat 13 % under marknadspriserna. De gula tarifferna gäller för övrigt medelstora företag som kan ha en högre toppförbrukning, där en jämförelse med baskontrakt ger en undervärdering.
- (111) Det framgår att tillämpningen av de aktuella tarifferna, på ett systematiskt vis varje år för standardtarifferna och de gröna återkomsttarifferna och i genomsnitt under tillämpningsperioden för de gula återkomsttarifferna, har gett en ekonomisk fördel för de mottagande företagen som de inte skulle ha fått på marknadens villkor.

Bedömning av situationen från den reglerande myndigheten (CRE) och den behöriga förvaltningsmyndigheten (Conseil d'Etat)

- (112) Resultaten av jämförelsen med marknadspriserna som visar att det finns en ekonomisk fördel bekräftas genom yttrandet från elregleringskommittén om förslaget till för-

ordning av den 10 augusti 2006 om elpriserna. I sitt yttrande påpekar elregleringskommittén att "leveransdelen" av standardtarifferna inte alltid speglar de verkliga leveranskostnaderna, och att den i synnerhet för vissa kunder som drog nytta av gröna och gula tariffer till och med var negativ⁽¹⁾.

- (113) I sitt yttrande av den 23 juli 2009 om lagförslaget om reglerade tariffer för elpriser påpekade elregleringskommittén likaså att det faktum att hänsyn inte togs till kostnaderna för elöverföring och nätanvändning (TURPE) i de reglerade tarifferna hittills automatiskt hade lett till tariffällor, nämligen situationer där produktionsdelen av en tariff som erhålls genom att denna tariff dras av från gällande kostnader för elöverföring och nätanvändning och försäljningskostnader blir betydligt lägre än den produktionsdel som kan täcka produktionskostnaderna.
- (114) Elregleringskommittén påpekade också i sitt yttrande av den 10 augusti 2009 om eltarifferna att med de tariffer som gäller sedan augusti 2008 är 222 000 förbrukningsställen, varav en del har gula eller gröna tariffer, med en förbrukning på 2 200 GWh fast i en så kallad djup tariffälla som innebär en "leveransdel" lägre än 20 euro/MWh. För förbrukningsställen med sommarförbrukning som alla har gula och gröna tariffer befinner sig 22 000 ställen i en djup tariffälla, varav 7 500 med en negativ leveransdel.
- (115) Tariffändringen i augusti 2009 gjorde att de djupa tariffällorna kunde minskas med 82 % till antal och volym, men 1 500 förbrukningsställen var fortfarande fast i en djup tariffälla. Tariffändringen i augusti 2009 gjorde att de djupa tariffällorna nästan helt togs bort, de berörde nu endast 300 förbrukningsställen.
- (116) Elregleringskommitténs beräkningar signalerar att det finns en mycket stor konkurrensfördel för de företag som åtnjuter avstängningstariffer eller sommartariffer. Alla de förbrukningsställen som har gula och gröna tariffer där "leveransdelen" är lägre än 20 euro/MWh har naturligtvis ingen möjlighet att få en motsvarande tariff under normala marknadsvillkor. Detta visar än tydligare att standardtarifferna kan utgöra en fördel för många företag.
- (117) Efter begäran från Poweo att förordningen av den 12 augusti 2008 om elpriset skulle hävas fattade lagrådet tillsammans med behöriga ministrar den 1 juli 2010 beslut om att anta en ny förordning, med tanke på att de

⁽¹⁾ Yttrande från elregleringskommittén av den 9 augusti 2006 om lagförslaget om elpriserna, avsnitt 2.2, andra stycket. <http://www.cre.fr/jmgAdmin/1161595981902.pdf>

gula och gröna tarifferna som inrättats efter förordningen av den 13 augusti 2007 inte räckte för att täcka hela EDF:s genomsnittskostnader.

- (118) De franska myndigheterna återoppar å sin sida att den eventuella skillnaden mellan nivån på de reglerade eltarifferna och de priser som observerats på elbörserna, nämligen Powernext, helt uppenbart var konjunkturberoende. Det framgår av yttrandena från elregleringskommittén om de reglerade tarifferna under åren efter att kommissionen inledde sitt förfarande att så inte var fallet.
- (119) Frankrike tillägger att hänvisningen till priset på elbörserna är inte relevant, eftersom merparten av den el som företagen köper kommer utanför börsen och att de priser som noterats på Powernext inte bygger på de ekonomiska grundfaktorer som avgör situationen i handeln mellan elköpare och elproducenter. Kommissionen bedömer däremot att elpriserna på Powernext tjänar som grund när leverantörerna tar fram sina erbjudanden till marknadspris.

Indikationer från kundernas val på marknaden

- (120) Det faktum att en mycket stor majoritet av de berättigade kunderna har valt att ha kvar standardtarifferna eller utnyttja de gröna och gula återkomsttarifferna är talande. Den 30 juni 2011, det datum som återkomsttariffen försvann, påpekade elregleringskommittén att av totalt 4 907 000 förbrukningsställen som inte är hushållskunder köpte 4 202 000 till standardtariffer och 7 220 till återkomsttariff. I fråga om årsförbrukning motsvarade standardtarifferna 161 TWh (eller 54,6 % av förbrukningen för icke-hushållskunder) och återkomsttariffen 75 TWh (25,4 %). Fyra år efter avregleringen av hela marknaden låg marknadsandelen för fria tariffer endast på 20 %.
- (121) Analysen bekräftas av de siffror som de alternativa operatörerna har angett i sina synpunkter. Electrabel har angett att 90,4 % av deras kunder som tidigare köpte el till marknadspris har valt att utnyttja återkomsttariffen. Enligt Electrabel uppgår kundens fördel till i genomsnitt 11 euro per MWh under hela den period som återkomsttariffen har tillämpats. Poweo anger att 2007 hade de en förlust på i genomsnitt 33 till 34 euro/MWh för en kund som utnyttjade den gula tariffen och i genomsnitt 26,6 euro/MWh för en kund som utnyttjade den gröna tariffen, inräknat deras anskaffningskostnader och försäljningskostnader.
- (122) Mot bakgrund av ovanstående drar kommissionen slutsatsen att det förekommer en ekonomisk fördel för de kundkategorier som utnyttjar de gröna och gula standardtarifferna och återkomsttarifferna.

Statens ansvar vid användning av statliga medel

- (123) Vid tillämpningen av artikel 107.1 i EUF-fördraget bör det undersökas om åtgärderna i fråga innebär att statliga medel har använts till förmån för mottagarna och, eftersom det rör sig om ett statligt företags medel, huruvida beslut har fattats av staten eller kan tillskrivas staten.
- (124) I det aktuella fallet är det tydligt att åtgärderna kan tillskrivas staten, eftersom både systemet med standardtariffer och med återkomsttariffer har inrättats efter rättsakter som kommer från den franska staten. Nivån på tarifferna fastställdes dessutom genom ministeriell förordning för var och en av tariffkategorier. Besluten är därmed statliga och de företag som ska verkställa dem har ingen befogenhet.

Om standardtarifferna

- (125) Standardtarifferna finansieras av medel från EDF och lokala distributionsföretag som säljer el till sina kunder till ett lägre pris än det pris som är resultatet av den fria marknadens funktion. Det bör analyseras huruvida deras medel kan räknas som statliga medel.
- (126) Staten är majoritetsägare i EDF. Den 31 december 2010 ägde den 84,48 %. EDF är därmed statligt kontrollerat. Det rör sig om ett offentligt företag och dess medel är alltså statliga medel. När en konsument som drar nytta av tariffen köper el av EDF tvingar den statliga lagstiftningen EDF att leverera el till ett pris som är lägre än marknadspriset, och använder därmed EDF:s medel som är under offentlig kontroll.
- (127) I de obestridda uppgifterna i beslutet att inleda förfarandet redovisas att det finns 168 lokala distributionsföretag. 144 av dem är offentliga bolag eller bolag med både privata och offentliga ägare. De offentliga bolagen kontrolleras helt av offentliga myndigheter (t.ex. kommuner). Bolagen med både privata och offentliga ägare är aktiebolag där majoriteten av kapitalet ägs av offentliga myndigheter och deras medel är alltså statliga medel. Dessa lokala distributionsföretag kontrolleras därmed direkt av staten. En typ av lokala distributionsföretag är EPIC. EPIC-företagen är offentliga bolag som är helägda av staten och deras medel är alltså statliga medel.
- (128) Andra lokala distributionsföretag, som Electricité de Strasbourg, är aktiebolag där majoriteten ägs gemensamt av EDF och/eller lokala myndigheter. Dessa bolag är därmed också under statlig kontroll.
- (129) En mindre del av de lokala distributionsföretagen (20 av 168) fungerar som kooperativ eller elföretag på landsbygden av kollektivt intresse (SICAE) där det är svårare att bestämma om de kontrolleras av staten.

- (130) Med tanke på att EDF själv distribuerar den absoluta merparten (omkring 95 %) av all den energi som omfattas av standardtarifferna, och att en mycket stor majoritet av övriga distributörer också kontrolleras av staten bedömer kommissionen att det går att dra slutsatsen att de aktuella beloppen nästan helt utgörs av statliga medel.
- (131) När det gäller lokala distributionsföretag köper de oftast el av EDF som de säljer till standardtariffer, genom ett system som regleras av staten, nämligen systemet som kallas "tariffer för elförsäljning till icke förstatligade återförsäljare". Enligt detta system är EDF skyldigt att förse lokala distributionsföretag med den mängd el de behöver för att uppfylla sina leveransskyldigheter inom systemet med standardtariffer, till ett pris som gör att de kan sälja el till standardtariffer utan förluster. Det är därmed EDF:s medel som finansierar tarifferna som de erbjuder. Kommissionen bedömer att i slutändan kommer alla medel som används i systemet med standardtariffer från offentliga bolag.
- (132) Kommissionen delar inte de franska myndigheternas åsikt att återkomsttarifferna inte leder till att det används några budgetmedel eller skattemedel och att det inte hindrar EDF från att uppvisa positiva resultat, inte heller att standardtarifferna och återkomsttarifferna (som direkt bygger på standardtarifferna), som speglar de grundläggande dragen hos elmarknaden och kostnaderna för EDF:s produktionsanläggningar, skulle utgöra den rätta prisen på elförsäljning och därmed inte kan anses som ett utblivet tillfälle till vinst för EDF. Det är uppenbart att utan standardtarifferna skulle de priser som EDF tillämpar mot de kunder som drar nytta av dessa tariffer närma sig de högre priser som observerats på marknaden sedan 2004, följaktligen utgör det utblivna tillfället till vinst för EDF och de lokala distributionsföretagen ett utblivet tillfälle till vinst för den franska staten eller de offentliga myndigheter som har kontroll över bolagen.
- (133) Standardtarifferna finansieras därmed av statliga medel och kan tillskrivas staten.
- Om återkomsttarifferna*
- (134) Återkomsttarifferna finansieras med intäkter från två bidrag som staten har infört, enligt vad som beskrivs i skäl 35 och 36.
- (135) Under tillämpning av kommissionens praxis⁽¹⁾, som följer domstolens rättspraxis i detta avseende⁽²⁾, utgör de intäkter som kommer från dessa slags bidrag statliga medel när följande tre kumulativa villkor är uppfyllda:
- a) Bidragen ska åläggas av staten: så är fallet här eftersom de båda bidragen åläggs genom lag nr 2000-108.
- b) Intäkterna från bidragen ska betalas till en organism som utses av staten: det rör sig här om finansinstitutet Caisse des dépôts et consignations.
- c) Intäkterna från bidragen ska användas till förmån för vissa företag, enligt regler fastställda av staten: det är också fallet här, eftersom intäkterna från bidragen används i enlighet med lag nr 2000-108 till förmån för brukarkategorier som definieras av staten, i en åtgärd som också definieras av staten.
- (136) Enligt rättspraxisen *Preussen Elektra* som de franska myndigheterna åberopar vid sina beslut om eltarifferna har kommissionen undersökt om det förekommer belopp som har fastställts och ålagts av staten, och som finansierar införandet av dessa tariffer. Eftersom det finns ett offentligt kontrollorgan som medlen går genom kan kommissionen i vissa fall dra slutsatsen att det rör sig om statliga medel enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget⁽³⁾ medan det däremot i andra fall inte förekommer sådana medel, eftersom beloppen i fråga inte går genom någon fond som har inrättats eller styrs av staten⁽⁴⁾.
- (137) I detta fall bedömer kommissionen däremot mot bakgrund av sin tidigare praxis att systemet med återkomsttariffer, där reglerna fastställts av staten, är nära knutet till användning av offentliga medel. Bidraget till det allmänna elnätet kan principiellt liknas vid en skatt som fastställs av staten och som går genom det offentliga finansinstitutet under kontroll av regleringsmyndigheten.
- (138) Återkomsttarifferna finansieras alltså med statliga medel.
- Påverkan på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna*
- (139) Standardtarifferna och återkomsttarifferna är stödsystem som tillämpas inom alla ekonomiska sektorer i Frankrike, på villkor att de förbrukar el. Tusentals företag som drar

⁽¹⁾ Se till exempel kommissionens beslut i fallet med statligt stöd N 161/04 – Icke-återvinningsbara kostnader i Portugal (EUT C 250, 8.10.2005, s. 9) eller mer nyligen, kommissionens beslut i fallet C 24/09 (f.d. N 446/08) om statligt stöd som Österrike planerar att genomföra till förmån för energiintensiva företag, lagen om grön elektricitet (EUT L 235, 10.9.2011, s. 42).

⁽²⁾ Domstolens beslut av den 2 juli 1974, Italien/Kommissionen (173/73, REG 1974, s. 709) och av den 22 mars 1977, Steynike/Förbundsrepubliken Tyskland (76/78, REG 1977, s. 595).

⁽³⁾ Kommissionens beslut av den 15 januari 2002 nr N 826/01, Irland – Alternativa Energibehov I-IV och nr N 553/01, förnybar energi (EGT C 59, 6.3.2002).

⁽⁴⁾ Beslut av den 27 februari i mål N 661/99, Förenade kungariket – Competitive Transition Charge (EGT C 45, 19.2.2002). Merkostnaden som följde med kravet att köpa förnybar energi finansierades genom ett bidrag kallat "Competitive Transition Charge" som betalades av konsumenterna i förhållande till deras förbrukning och vars belopp fastställdes av det offentliga regleringsorganet till en nivå som motsvarade den förmodade merkostnaden, utan att något offentligt organ utsetts för att hantera pengarna (EGT C 113, 14.5.2002).

nytta av tarifferna inom industrisektorn och tjänstesektorn i Frankrike verkar på marknader som är helt konkurrensutsatta på den inre marknaden, som inte omfattas av exklusiva rättigheter eller restriktioner för handeln mellan medlemsstaterna.

- (140) Som kommissionen redan understrukit i sina beslut att inleda och utvidga granskningsförfarandet anser den att effekten på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna från systemen i fråga är tydlig, eftersom näringsgrenar som omfattar kunder som drar nytta av standardtarifferna och återkomsttarifferna ingår i handeln mellan medlemsstaterna.

Slutsats om förekomsten av statligt stöd

- (141) Kommissionen drar slutsatsen att de gula och gröna standardtarifferna och de gula och gröna återkomsttarifferna utgör statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget till de ekonomiska aktörer som drar nytta av dem.

VII. LAGLIGHET OCH KVALIFIKATION SOM NYTT STÖD

- (142) Inget av de båda tariffsystem som är föremål för förfarandet har anmälts till kommissionen enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget innan de infördes.
- (143) Trots att de reglerade standardtarifferna har varit i bruk sedan 1945 – och därmed före EG-fördraget – samtidigt som EDF bildades och har tillämpats under hela den tid Frankrike har haft elmonopol, utgör de ändå nya stöd och inte stöd som fanns före fördragen. De enskilda beslut som har ändrat nivåerna på standardtarifferna i absolut mening och relativ mening jämfört med andra tariffer har haft en årlig giltighet. De årliga besluten där tariffnivåerna fastställdes har dessutom ett inslag av skönsmässig bedömning och har inte fattats genom tillämpning av lagar som gällde före EG-fördraget. Trots att det finns allmänna principer för att fastställa de reglerade tarifferna som anges i skäl 21 i lagtexter eller tillämpningsbestämmelser, som hur som helst tillkommit efter EG-fördraget, visar yttrandena från elregleringskommittén CRE i skäl 112–114 att de årliga besluten om fastställande av tariffnivåerna inte nödvändigtvis följde logiken att kostnaderna för elleverans skulle täckas.
- (144) De båda tariffsystem som är föremål för detta förfarande, och som har införts utan att först anmälas, är därmed olagliga.

VIII. BEDÖMNING AV ÅTGÄRDERNA – STÖDETS FÖRENLIGHET

- (145) Som kommissionen fastslog i sitt beslut att inleda förfarandet gäller inte artikel 107.2 och 3 led a, b och d i EUF-fördraget i det aktuella fallet.

- (146) Kommissionen håller också fast vid att artikel 106.2 i EUF-fördraget om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse inte gäller, i motsats till vad vissa berörda tredje parter hävdar. Enligt artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG ⁽¹⁾ begränsas eventuella tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enbart till företag inom elsektorn. I det aktuella fallet är inte de företag som tar emot stödet företag inom elsektorn, utan kundföretag som inte på något sätt tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

- (147) Den enda grunden för att stödet skulle vara förenligt med den inre marknaden skulle kunna vara artikel 107.3 c i EUF-fördraget, som lyder enligt följande: "Som förenligt med den inre marknaden kan anses (...) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset (...)".

- (148) I sina beslut att inleda och utvidga förfarandet framhöll kommissionen att stödet i fråga inte kunde tillåtas mot bakgrund av riktlinjerna och tillämpningsvillkoren för bestämmelserna i artikel 107.3 c i EUF-fördraget. De stödåtgärder som granskas i detta förfarande gäller i sak system med reglerade tariffer som saknar motsvarighet i kommissionens rättspraxis. De tillämpas på tusentals företag och framstår som statligt stöd i en omfattning som inte har något gemensamt med de åtgärder som omfattas av regler från tidigare enskild praxis eller som har konsoliderats i särskilda instrument eller bestämmelser. För de områden som inte omfattas av de olika detaljerade instrument som fastställer hur förenligheten hos stöd ska bedömas, kan det dock inte uteslutas att ett stöd skulle kunna vara förenligt med villkoren i artikel 107.3 c i EUF-fördraget

- (149) Under dessa omständigheter och med tanke på de åtaganden som Frankrike har gjort i samband med detta förfarande, bör det undersökas om de statliga stöd som är föremål för detta förfarande bidrar till ett mål av gemensamt intresse, om de krävs för att avhjälpa en marknadsstörning och om de är proportionerliga för detta syfte och inte påverkar handelsvillkoren i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

⁽¹⁾ EUT L 211, 14.8.2009, s. 55. I artikel 3.2 preciseras följande: "Medlemsstaterna får med beaktande fullt ut av tillämpliga bestämmelser i fördraget, särskilt artikel 86 i detta, för att tillgodose det allmänna ekonomiska intresset ålägga företag som bedriver verksamhet inom elsektorn att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, vilka kan avse tillförlitlighet, inbegripet försörjningstrygghet, regelbundenhet i leveranserna, kvalitet och pris samt miljöskydd, inbegripet energieffektivitet, energi från förnybara energikällor och klimatskydd. Dessa åligganden ska vara klart definierade, transparenta, icke-diskriminerande och kontrollerbara samt garantera att elföretag i gemenskapen kan nå ut till nationella konsumenter på lika villkor."

Mål av gemensamt intresse

- (150) Att lyckas genomföra en fullständig avreglering av elmarknaderna är ett mål av gemensamt intresse som ofta understryks av Europeiska unionens institutioner i deras olika verksamheter och behörighetsområden.
- (151) Kommissionen erkänner i enlighet med artikel 107.3 c i EUF-fördraget att tidsbegränsade, statliga stöd kan vara välgrundade, om de har som mål eller effekt att stödja och underlätta en avreglering av elmarknaden när endast marknadskrafterna visar sig otillräckliga för att uppnå detta, även när åtgärderna omfattar operatörer etablerade sedan länge med en privilegierad position på den nationella marknaden⁽¹⁾. Det bör också undersökas om stöden i fråga kan bidra till att effektivt genomföra denna avreglering, där de som har mest att vinna är elkonsumenterna.
- (152) De franska myndigheterna åtog sig den 12 januari 2012 att avskaffa de reglerade tarifferna till 2015, återkomst-tarifferna avskaffades redan i juli 2011. Genom att det statliga stödet är övergående och hädanefter tidsbegränsat kan det underlätta en gradvis övergång till en verkligt konkurrensutsatt marknad under villkor som bedöms som godtagbara, med tanke på den situation som rådde i Frankrike före avregleringen, och med hänsyn till alla omständigheter i fallet, och kan bidra till ett mål av gemensamt intresse.

Marknadsstörning: behov av stöd

- (153) De reglerade tarifferna har tillämpats under hela den tid Frankrike har haft monopol för produktion, transport

⁽¹⁾ I sitt meddelande från 2001 om analysmetodik för statligt stöd i samband med så kallade stranded costs (antogs av kommissionen den 26 juli 2001 och tillkännagavs medlemsstaterna genom skrivelse ref. SG (2001) D/290869 av den 6 augusti 2001) förklarade kommissionen följande:

Den gradvisa övergången från en situation där konkurrensen i stor utsträckning var begränsad, till en situation med verklig konkurrens på europeisk nivå bör ske på godtagbara ekonomiska villkor, med beaktande av elkraftindustrins särdrag. (...)

De statliga stöd som motsvarar de ovan definierade stödberättigande "stranded costs" i detta meddelande syftar till att underlätta övergången för elföretagen till en konkurrensutsatt elmarknad. Kommissionen kan ställa sig positiv till dessa stöd i den mån snedvridningen av konkurrensen uppvägs av stödets bidrag till att förverkliga ett gemenskapsmål som inte skulle kunna uppnås av marknadskrafterna. Den snedvridning av konkurrensen som uppstår till följd av stöd som betalas ut för att underlätta övergången för elföretagen från en mer eller mindre stängd marknad till en delvis avreglerad marknad strider i själva verket inte nödvändigtvis mot det gemensamma intresset när den är begränsad i tiden, och i fråga om dess effekter, eftersom avregleringen av elmarknaden ligger i den gemensamma marknadens allmänna intresse enligt artikel 2 och artikel 3.1 t i fördraget och kompletterar genomförandet av den inre marknaden.

och distribution av el. Att de har fortsatt att existera efter att elmarknaden helt avreglerades, vilket skedde den 1 januari 2004 för företagskunder och den 1 januari 2007 för alla kunder, beror på en vilja att skydda konsumenterna mot en leverantörs dominans. De reglerade tarifferna var visserligen ett arv från EDF:s monopoltid i Frankrike, men målet med deras struktur och nivå var att undvika att EDF gjorde oerhörda vinster genom att tillämpa en överdriven tariff, eftersom det var en operatör som med största sannolikhet skulle fortsätta att ha en betydande marknadsandel under lång tid efter avregleringen. Att de franska myndigheterna förebyggde ett möjligt överpris från EDF gav i stället upphov till ett stöd till de franska elkonsumenterna.

- (154) På grund av den särskilda strukturen hos den franska marknaden, som beskrivs i skäl 48–52, hade EDF vid avregleringen i själva verket nästan monopol som gav dem en fullständig frihet att sätta återförsäljningspriset på den franska elmarknaden. I det aktuella fallet kan det visa sig motiverat av situationen och särdragen på den franska marknaden att begränsa den fria prissättningen genom att bevara förhandsregleringarna.
- (155) Med hänsyn till storleken och de konkurrens fördelar som driften av EDF:s kärnkraftverk för elproduktion gav och ger detta företag och som inte kan överföras, vilket beskrivs närmare i skäl 48–50, skulle det ha varit förgäves att hoppas att enbart den fria konkurrensen från nya aktörer skulle skapa de optimala konkurrensvillkoren för att tillhandahålla elleverans. Utan andra strukturella åtgärder skulle inte enbart en efterhandskontroll av eventuella effekter av överpriser räcka för att garantera en optimal funktion, däribland inträdet av nya konkurrenter. En helt fri prissättning skulle tvärtom ha kunnat leda till att EDF:s särskilda ställning permanentades, och de skulle ha haft tillräckliga ekonomiska resurser för att slå ut sina konkurrenter eller ha kvar kapital som lät dem öka och diversifiera sina produktionsmedel, i Frankrike och på den inre marknaden.

- (156) Denna marknadsstörning bör för övrigt också analyseras ur stödmottagarnas perspektiv. Många företag, särskilt de största förbrukarna, fattade sina investeringsbeslut och då särskilt i fråga om tunga maskiner, utifrån de planerade elkostnaderna knutna till de reglerade eltarifferna som huvudsakligen speglade genomsnittskostnaderna för kärnkraftverken, och inte de variabla priserna för fossila bränslen och CO₂, som nu i stor utsträckning avgör priserna på den fria marknaden. En brysk övergång från ett prissystem till ett annat, som med största sannolikhet skulle medföra tydlig ökning av genomsnittspriset, skulle därför ha kunnat leda till stora svårigheter för

många företag med fasta tillgångar i elförbrukande utrustning som inte är rörliga på kort sikt. Det verkar lämpligt med en övergångsperiod som är tydligt avgränsad i tid.

- (157) Det stöd som är följden av de tariffer som är föremål för förfarandet kan därför i det speciella fallet anses nödvändiga för att avhjälpa marknadsstörningen. De diversifieringsfördelar för utbudet som är knutna till reformen av den franska elmarknaden i efterföljande led efter stödmottagarna gör att dessa mottagare kan få en produktiv kapitaltäckning till marknadspriser som är mindre förfalskade genom EDF:s dominans, genom att de förbättrar villkoren för utveckling av de näringsverksamheter dessa bedriver, vilket är syftet med artikel 107.3 c i EUF-fördraget.

Stödets proportionalitet

- (158) På samma rättsliga grund och på vissa villkor, nämligen att stöden är tidsbegränsade, bedöms stöd till drift som minskar de löpande energikostnaderna för mottagarna, utan motbud eller verklig stimulerande effekt, vara förenliga med den inre marknaden vid minskade skatteavgifter för dessa kostnader, när uteblivet stöd skulle leda till en stor ökning av produktionskostnaderna för de berörda sektorerna ⁽¹⁾.
- (159) Både systemet med standardtariffer och återkomsttariffer har, under den period som förfarandet omfattar, berörts av kontinuerliga höjningar, till exempel när marknadspriserna minskade från 2009. Som framgår av de överläggningar med elregleringskommittén som redogörs för i skäl 113 och 114 har syftet med dessa allmänna höjningar för övrigt varit att sedan 2009 målmedvetet minska antalet förbrukningsställen med de största fördelarna jämfört med marknadspriset.
- (160) Enligt skriftväxlingen av den 15 september 2009 ska övergången gradvis försvinna till 2015. Frankrikes åtaganden när det gäller en frysning av priset på reglerad tillgång till befintlig kärnkraft 2012 och 2013, och fastställandet av det enligt villkoren i lag nr 2010-1488 om en omorganisering av elmarknaden och dessutom att de reglerade tarifferna ska höjas år från år fram till 2015 för att sedan försvinna, garanterar för övrigt att priserna inom en rimlig framtid kommer att anpassas till marknadspriserna, eller åtminstone gradvis öka.
- (161) Ett system som garanterar att tarifferna gradvis höjs och därefter försvinner underlättar övergången till marknadspriser i ett system där marknadsstörningar har avhjälpats med en lagstiftande åtgärd som gynnar framväxten av effektiv konkurrens genom tillgång till leveranser från

EDF:s produktionsanläggningar. Ett stöd i form av ett gradvis sänkt belopp som gör att de mottagande företagen kan anpassa sina produktionsmedel, som utformats efter priserna som följer med de reglerade tarifferna, till de nya marknadsvillkoren kan anses proportionerligt.

- (162) Under dessa förhållanden drar kommissionen slutsatsen att stödet som består av de tariffer som är föremål för förfarandet är proportionerligt.

Påverkan på handeln i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset

- (163) Åtgärderna i fråga berör hundratusentals förbrukningsställen för el och därmed tusentals stödmottagare som köper el till standardtariffer och återkomsttariffer, under en övergångsperiod till en helt avreglerad marknad. Även om stöden som är föremål för förfarandet är selektiva enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget, i det att de är förbehållna elförbrukande företag, riktas de inte mot enskilda stödmottagare eller enskilda sektorer av ekonomin. Åtgärder som i mycket liten grad riktas mot enskilda kategorier av stödmottagare, som i detta fall, är inte lika restriktiva för konkurrensen som mer selektiva åtgärder.
- (164) Kommissionen bedömer för övrigt att de villkor som ställdes upp i skriftväxlingen mellan kommissionen och Frankrike i september 2009 och januari 2012 har följts. De båda viktigaste punkterna, nämligen införandet av en grundläggande reform av elmarknaden i Frankrike med reglerad tillgång till befintlig kärnkraft för EDF:s konkurrenter och avvecklingen av de gröna och gula tarifferna, har införlivats genom lag nr 2010-1488.
- (165) Det framgår av kommissionens senare praxis inom energiområdet att utifrån den rättsliga grund som utgörs av artikel 107.3 c i EUF-fördraget kan kommissionen ta hänsyn till fördelar i form av förbättrad konkurrens på en marknad som skiljer sig från den där stödmottagarna verkar för att påverka kompatibiliteten med denna ⁽²⁾. I det aktuella fallet bör hänsyn tas till de förutsägbara fördelar för elleveransmarknaden som följer av Frankrikes åtaganden inom detta förfarande.
- (166) De första resultaten från elinköp genom reglerad tillgång till befintlig kärnkraft visar en efterfrågan från andra aktörer på 60 TWh. Sammanlagt har 32 alternativa leverantörer fått reglerad tillgång till befintlig kärnkraft och

⁽¹⁾ Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd (EUT C 82, 1.4.2008, s. 1), kap. IV, punkterna 153–154.

⁽²⁾ SA.31953 (11/N) – Construction of a LNG Terminal in Swinoujsciu (EUT C 361, 10.12.2011), SA. 30980 (11/N) Construction of interconnection and cross-border power line between Poland and Lithuania (EUT C 79, 12.3.2011), SA.29870 (N 660/09) Aid to PGNiG for underground gas storage (EUT C 213, 6.8.2010).

deras efterfrågan har helt tillgodosetts. Med tanke på de strukturella särdragen på den franska marknaden för elleverans som beskrivs i skäl 48–52 vittnar dessa första resultat om en gradvis öppning som möjliggör en konkurrens som inte hade kunnat utvecklas utan de åtaganden som Frankrike gjort i fråga om reglerad tillgång till befintlig kärnkraft, som kan uppgå till 25 % av EDF:s produktion. Ingen annan alternativ leverantör skulle ha kunnat förfoga över produktionsmedel av samma omfattning som den befintliga operatören på så kort tid. Frankrikes kompletterande åtagande att frysa priset på reglerad tillgång till befintlig kärnkraft fram tills det dekret träder i kraft som fastställer beräkningsmetoden för priset, och därmed den förutspådda faktiska minskningen, bör snabba på utvecklingen mot en mer konkurrensutsatt marknad. När det gäller perioden därefter är de tekniska metoder som planeras för den reglerade tillgången avgörande på flera sätt, vilket framgår i brevet från de ansvariga kommissionsledamöterna för konkurrensfrågor och energi av den 15 september 2009. Det bör föreskrivas att den åtgärd som fastställer beräkningsmetoden för priset på reglerad tillgång ska lämnas in till kommissionen i planeringsstadiet för godkännande i förväg. Kommissionen kommer då att kontrollera att metoden är objektiv, bygger på allmänt vedertagna bokföringsprinciper och leder till att de priser som fastställs möjliggör att en effektiv konkurrens utvecklas på marknaden.

- (167) Kommissionen bedömer att den reform som införs genom lag nr 2010-1488 kommer att ha en positiv effekt på den inre marknaden i EU, eftersom den gynnar inträdet av nya konkurrenter och bevarandet av de redan verksamma. Den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft till ett tak på 100 TWh borde, i kombination med en gradvis sammanlänkning av den inre marknaden i Europeiska unionen och en utveckling av förbindelserna, bidra till att konkurrensen utvecklas och priserna pressas i Frankrike och övriga medlemsstater.
- (168) Sammanfattningsvis är det en prioritering för den inre marknaden inom Europeiska unionen att avregleringen av elförsörjningsmarknaden lyckas, fördelarna för elförsörjningsmarknaden uppväger effekterna för konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna som visserligen är negativa, men begränsade, med tanke på att den åtgärd som avses i skäl 101–106 och 139–140 inte är särskilt selektiv. Av denna anledning påverkar inte det statliga stöd som förekommer i form av standardtarifferna och återkomsttarifferna handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset och det är därmed i linje med kravet i artikel 107.3 c i EUF-fördraget.

IX. SLUTSATSER

Kommissionen konstaterar att Frankrike olagligt har genomfört stödet i fråga i strid med bestämmelserna i artikel 108.3 i EUF-fördraget. Med hänsyn till det faktum att stödet är övergående och knutet till avregleringen av den franska elmarknaden och

att det åtföljs av djupgående reformåtaganden av konkurrensvillkoren på den franska marknaden för elleverans, bedömer kommissionen ändå att det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset enligt betydelsen i artikel 107.3 c i EUF-fördraget, förutsatt att de villkor som avses i artikel 1–4 följs.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den stödåtgärd som Frankrike har genomfört i form av reglerade eltariffer ("gröna" och "gula" tariffer) och reglerade övergångstariffer som en anpassning till marknaden för stora och medelstora konsumenter är förenlig med den inre marknaden, på de villkor som avses i artikel 2.

Artikel 2

Frankrike ska införa en bestämmelse om reglerad tillgång till befintlig kärnkraft som produceras i befintliga anläggningar, som innebär att företaget Electricité de France under en period fram till den 31 december 2025 måste sälja en del av sin elproduktion från kärnkraft till sina konkurrenter på elmarknaden, begränsat till ett tak på 100 TWh, till ett reglerat pris. Priset på den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft ska ses över varje år och ska spegla de ekonomiska villkoren för elproduktionen under bestämmelsens giltighetstid. Prisnivån på den reglerade tillgången till befintlig kärnkraft får inte överstiga 42 euro/MWh och ökar inte innan en åtgärd har trätt i kraft där metoden fastställs för beräkning av priset. Åtgärden ska lämnas in till kommissionen i planeringsstadiet för godkännande i förväg.

Frankrike ska avskaffa alla statliga stöd till följd av tillämpningen av reglerade, marknadsanpassade övergångstariffer för stora och medelstora konsumenter som kan finnas kvar och får inte införa något liknande system.

De beslut som Frankrike fattar efter sommaren 2012 om reglerade eltariffer ska göra det möjligt att gradvis minska skillnaden mellan merkostnaderna och den reglerade tariffen jämfört med 2012 och varje år därefter jämfört med föregående år.

Frankrike ska avskaffa alla statliga stöd till följd av tillämpningen av reglerade eltariffer senast den 31 december 2015 för stora och medelstora konsumenter och får inte införa något liknande system.

Artikel 3

Frankrike ska inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Frankrike.

Utfärdat i Bryssel den 12 juni 2012.

På kommissionens vägnar
Joaquín ALMUNIA
Vice ordförande
